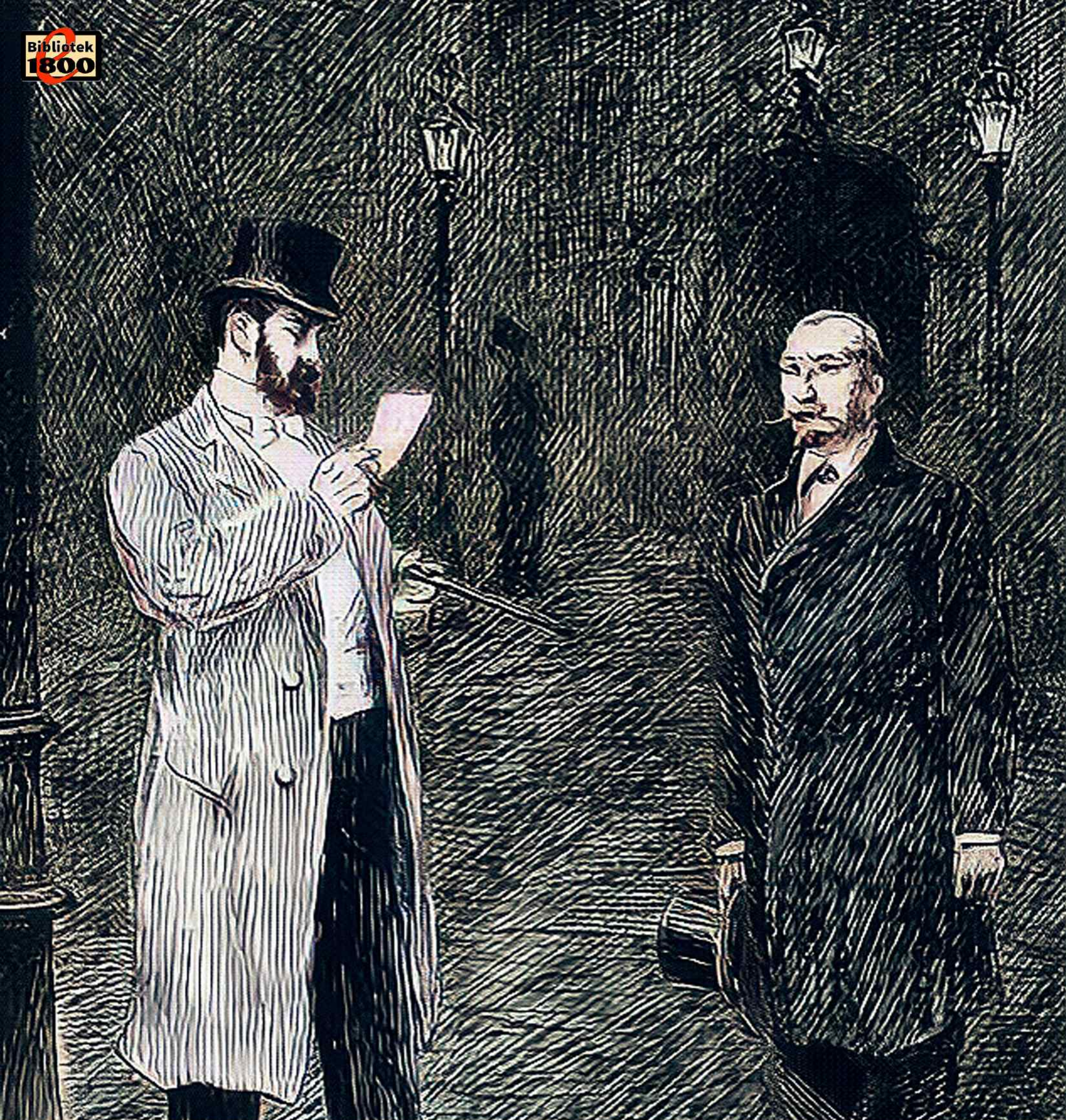

Robert Louis Stevenson

Rajahens diamant

Robert Louis Stevenson

Rajahens diamant

eBibliotek 1800

2024

Ophavsret og brugsbetingelser

Copyright and conditions of use

Historien om hatteæsken

Den unge Harry Hartley havde til sit sekstende år fået en fortræffelig opdragelse. Men da han nærede en afgjort aversion mod studierne og hans svage moder i et og alt lod ham få sin vilje, kunne han efter at have forladt Etons berømte opdragelsesanstalt frit vie sin tid til uddannelse i de evner og færdigheder, der er det ydre tegn på den fine tone. Et par år senere døde hans moder og efterlod ham næsten som betler og i alt fald uskikket til enhver praktisk virksomhed. Han kunne fremføre romantiske bagateller, og akkompagnere sig selv på klaveret; han var en nydelig, omend noget tilbageholdende selskabsbroder; han havde en udpræget tilbøjelighed for skakspillet, og var fra naturens hånd udrustet med det mest bestikkende ydre. Blond og med en fin teint, med dueøjne og et elskværdigt smil havde han et skær af tiltalende melankolsk blidhed og underdanige og ligesom kærtegnende manerer, som lod ham falde i alles smag. Men når alt kom til alt, var han ikke den mand, man ville sætte til at føre an i en krig eller præsidere over statsanliggender.

Et heldigt tilfælde og en bekendts indflydelse skaffede Harry stillingen som privatsekretær hos generalmajor sir Thomas Vandeleur, ikke så længe efter at hans moder var død. Sir Thomas var en mand omkring de tres, højrøstet, støjende og despotisk. Af en eller anden særlig grund, for en tjenestes skyld, som man ofte hviskede om i krogene, og som lige så ofte blev benægtet, havde rajahen af Kashgar skænket denne officer en

diamant, der var den sjettestørste i verden. Denne gave forvandlede general Vandeleur fra en fattig til en rig mand, fra en ubetydelig og ikke alt for vel lidt officer til en af de fornemste løver i Londons selskabelige liv. Ejeren af den indiske juvel var velset selv i de mest nøjeregnende kredse, og det var lykkedes ham at finde en ung, smuk dame af god herkomst, der var ivrig efter at turde kalde diamanten sin – selv for det høje offer at blive general Vandeleurs hustru.

Da giftermålet blev indgået, sagdes det almindeligt, at ligesom krage søger mage, havde den ene juvel her tiltrukket den anden. Og lady Vandeleur var virkelig ikke blot en juvel af det klareste vand i sig selv; men hun viste sig desuden altid for verden i den kostbareste indfatning, ja, hun ansås af meget kompetente dommere for en af de tre eller fire damer, som havde ry for at være Englands mest velklædte kvinder.

De pligter, der påhvilede Harry som sekretær, var ikke overvældende. Men han havde uvilje mod alt arbejde, der krævede en smule flid og udholdenhed. At sidde der og kradse med en pen eller få blæk på fingrene var ham en pine, hvortil kom, at lady Vandeleur og hendes toiletter udøvede en sådan tiltrækningskraft på ham, at han gerne forlod generalens arbejdsværelse for at skaffe sig et ærinde ind i hendes boudoir. Overfor damer havde han det mest tiltalende væsen. Han talte med virkelig nydelse om klæder og mode, ja, han var aldrig lykkeligere, end når han blev spurgt til råds om en farvenuance på et bånd eller måtte besørge et ærinde hos modehandleren. Kort sagt, sir Thomas' korrespondance blev i høj grad forsømt, og hans frue havde fået en ekstra kammerjomfru at disponere over.

Omsider hændte det en skønne dag, at generalen, der var en af de mindst tålmodige af alle verdens militære officerer, rejste sig i vrede, og med en kraftig bevægelse – af den slags, der meget sjældent kommer til anvendelse blandt gentlemen – underrettede sin sekretær om, at han ikke mere havde brug for ham. Og da døren uheldigvis stod åben, styrtede mr. Hartley hovedkulds ned ad trappen.

Ilde tilredt og på samme tid dybt krænket og bedrøvet, rejste han sig op. Livet i generalens hjem passede ham så fortrinligt. Han bevægede sig der i en elegant selskabskreds. Han behøvede ikke at arbejde synderligt, han fik udmærket mad, og han erfarede i lady Vandeleurs nærhed en lunken følelse af velvære og tilfredshed, en følelse, som han i sit hjerte gav et varmere navn.

Næppe var han blevet behandlet med en så eftertrykkelig hån af den kraftige soldaterfod, før han ilede ind i boudoiret og omtalte sine lidelser.

"De ved meget vel, min kære Harry," svarede lady Vandeleur – for hun kaldte ham ved fornavn, som om han havde været et barn eller en lakaj – "De ved meget vel, at De aldrig nogen sinde har rettet Dem efter generalens ord. Det har jeg ganske vist heller ikke, vil De måske sige, og med føje. Men det er en helt anden sag. En kvinde kan ved ét eneste klogt bevis på underdanighed erhverve sig tilgivelse for et helt års ulydighed, – og dertil kommer i øvrigt, at man er ikke gift med sin sekretær heller. Det gør mig ondt at måtte give afkald på Dem; men da De jo ikke kan forblive længere i et hus, hvor De er blevet fornærmet, må jeg altså sige Dem farvel. Men jeg lover Dem, at jeg skal lade generalen få lov til at døje for sin opførsel."

Harry så med ét helt modfalden ud. Tårer piblede frem i hans øjne, og han så på lady Vandeleur med bebrejdelse i blikket.

"Ak, mylady," erklærede han, "hvad betyder vel en fornærmelse? Jeg sætter virkelig ikke et menneske højt, der ikke kan tilgive fornærmelser. At forlade sine venner derimod, sønderrive hengivenhedens bånd ..."

Han var ude af stand til at fortsætte, og han begyndte at hulke af bevægelse.

Lady Vandeleur betragtede ham med et ejendommeligt udtryk i sine øjne.

"Ak, den lille fyr bilder sig nok ind, han er forelsket i mig," tænkte hun. "Hvorfor skulle han for resten ikke kunne blive *min* tjener i stedet for generalens? Han er beskeden, tjenstvillig og har en god smag i kjoler. Det ville desuden værne ham mod mange farer. Han er virkelig alt for smuk til at gå uden plads."

Samme aften overtalte hun generalen, der allerede skammede sig en smule over sin heftighed, til at lade hende få sin vilje denne gang. Så blev Harry forflyttet til den kvindelige afdeling, og der blev hans liv næsten en himmelsk tilværelse. Han var altid overordentlig elegant klædt, havde som regel en smuk blomst i knaphullet og kunne på en taktfuld og behagelig måde konversere husets gæster. Han nød at vise sig underdanig mod smukke kvinder. Lady Vandeleurs befalinger tog han imod, som om de havde været gunstbeviser; og overfor andre mænd, der hånede og foragtede ham, viste han sig åbent og med fornøjelse i sin egenskab af maskulin kammerjomfru. Ja, han syntes endog, at hans stilling i moralsk henseende var aldeles uovertræffelig. At tilbringe sine dage sammen med en smuk kvinde og hovedsagelig beskæftige sig med, hvad der

interesserede hende, var efter hans mening midt i livets storme at befinde sig på en lyksalighedsø.

En morgen gik han ind i dagligstuen for at ordne nogle nodehæfter, der lå oven på pianoet. I den anden ende af værelset stod lady Vandeleur og talte ivrigt med sin broder, Charlie Pendragon, en ung mand, allerede ældet og ødelagt af et vildt liv, og lam i det ene ben. De syntes ikke at lægge mærke til sekretærens indtræden i værelset, og denne kunne ikke undgå at høre en del af deres samtale.

"I dag eller aldrig!" sagde generalens frue. "I dag skal det være, det siger jeg dig."

"I dag skal det ske, hvis det ikke kan være andet," svarede broderen med et suk. "Det er et misgreb, et ulykkebringende skridt, Clara, og vi kommer nok bittert til at angre det."

Lady Vandeleur så stift på sin broder med et ejendommeligt blik.

"Du glemmer," sagde hun, "at han dog en gang må dø."

"Hør, Clara, jeg tror sandelig, du er det mest hjerteløse menneske i England!" udbrød Pendragon.

"Å, I mænd er sådan nogle grove naturer, at I aldrig kan opfatte en let antydning. Selv er I hævngerrige, voldsomme, hensynsløse og ligegyldige; men hvis I finder, at en kvinde har så meget som en tanke vendt mod fremtiden, støder det jer. Jeg ser nu anderledes på det. Hvis I hos en almindelig handelsmand fandt den enfoldighed, I venter at finde hos os, ville I foragte ham dybt."

"Ja, du har måske ret," svarede hendes broder. "Du har altid haft et meget bedre hoved end jeg. Og for resten – du ved jo, at mit valgsprog er: familien frem for alt."

"Ja, Charlie," svarede hun og tog hans hånd i sin, "jeg kan dit valgsprog bedre, end du kan det selv. Og 'Clara frem for familien'. Er det ikke således, den anden del lyder? Å, du er virkelig den bedste broder i verden og jeg holder så inderligt af dig."

Mr. Pendragon rejste sig op. Han så en smule forlegen ud ved disse søsterlige ømhedsbeviser.

"Det er vel bedst, jeg ikke bliver set her," sagde han. "Jeg forstår til fuldkommenhed, hvilken rolle, jeg skal spille, og jeg skal nok holde et øje med 'huskatten'."

"Ja, gør det!" sagde hun. "Han er en ynkelig stakkel, og ville kunne ødelægge det hele."

Og hun kyssede meget elskværdigt på sin finger ad broderen, da denne derefter fjernede sig gennem hendes værelse og ned ad bagtrappen

"Harry," sagde lady Vandeleur, idet hun vendte sig til sin sekretær, så snart de var blevet alene, "jeg har et ærinde, som De får lov at udrette for mig nu i formiddag. Men De må tage en vogn; jeg kan ikke have, at min sekretær skal blive fregnet."

Hun sagde de sidste ord med eftertryk og med et blik af halvt moderlig stolthed, der gjorde den stakkels Harry ganske fortumlet. Han svarede, at han var henrykt ved at få en lejlighed til at tjene hende.

"Det er en hemmelighed, en af dem, vi skal have sammen," vedblev hun skælmsk, "og ingen anden end min sekretær og jeg må kende den. Sir Thomas ville gøre en forfærdelig opstandelse, og De kan ikke tænke Dem, hvor træt jeg er af disse evindelige scener. Ak Harry, Harry, kan De forklare mig, hvad det er, der gør jer mænd så heftige og uretfærdige? Men det er sandt, det

kan De jo ikke, jeg ved det; De er den eneste mand i verden, der ikke kender disse nedværdigende følelser. De er så god og så blid, De er en mand, der kan være en kvindes ven – og ved De hvad? – jeg tror, de andre bliver endnu værre i sammenligning med Dem."

"Å, det er Dem," sagde Harry artigt, "der er så god imod mig. De behandler mig som –"

"Som en moder –" sagde lady Vandeleur. "Jeg forsøger at være som en moder for Dem. Det vil sige," rettede hun, "næsten som en moder. Jeg er bange for, at jeg er for ung til i virkeligheden at være Deres moder. Lad os sige en ven – en kær ven."

Hun tav derpå stille så længe, at hendes ord kunne nå at trænge ind i Harrys følelsesfulde sind, men ikke længe nok til, at han kunne nå at få svaret.

"Dog, alt dette har ikke noget at gøre med den sag, vi nu skal til at tale om," tilføjede hun. "Til venstre i egetræsskabet står en hatteæske under min rosa silkerobe, som jeg havde på i onsdags. Den æske skal De tage og hurtigst muligt bringe den til denne adresse," og hun rakte ham et stykke papir, "men De må ikke på noget vilkår aflevere den, førend De har fået underskrevet en kvittering, udfærdiget af mig selv. Forstår De? Svar – vær så god at svare mig tydeligt! Det er en meget vigtig sag, og jeg må bede Dem om at være opmærksom."

Harry beroligede hende ved nøjagtigt at gentage hendes ord; og hun ville just til at give ham yderligere besked, da general Vandeleur kom farende ind i værelset, ildrød i hovedet og med en lang og udførlig modehandlerregning i hånden.

"Vær så god at se på denne, min nådige!" skreg han. "Vil De være så god at kigge på dette stykke papir! Rigtignok ved jeg

meget vel, at du giftede dig med mig for mine penges skyld, og jeg håber, at jeg kan give dig lige så mange nålepenge som nogen anden mand i armeen, men så sandt som Gud har skabt mig, vil jeg nu gøre en ende på denne skamløse ødselhed!"

"Mr. Hartley," sagde lady Vandeleur, "jeg tror, at det står Dem klart, hvad det er, De skal udrette. Må jeg bede Dem om at besørge det med det samme?"

"Bliv!" sagde generalen til Harry, "et ord, inden De går!" Derpå henvendte han sig atter til lady Vandeleur. "Hvad er det for et ærinde, denne unge herre skal besørge?" spurgte han. "Jeg stoler lige så lidt på ham som på dig, skal jeg sige dig. Hvis han havde den mindste smule æresfølelse, ville han ikke blive her i huset, og hvad han udretter for den løn, han får, er noget, intet menneske kan begribe. Hvad er det for et ærinde, han nu skal besørge, og hvorfor har du så travlt med at få ham afsted?"

"Jeg troede, du havde noget privat at tale med mig om," svarede hun.

"Men du talte om et ærinde," vedblev generalen hårdnakket. "Forsøg ikke at bedrage mig i min nuværende sindsstemning! Det er absolut sikkert, at du talte om et ærinde."

"Hvis du endelig vil have, at vore tjenere skal indvies i vore ydmygende stridigheder, er det bedst, jeg beder mr. Hartley om at tage plads", svarede lady Vandeleur. "Ja så, ikke det?" vedblev hun. "Nå, så kan De godt gå, mr. Hartley. Jeg håber, at De lægger Dem alt, hvad De har hørt i dette værelse, på sinde. Det kan komme Dem til nytte."

Harry forlod øjeblikkelig værelset, og mens han ilede ned ad trappen, kunne han høre generalens ophidsede stemme udslynge voldsomme ord og lady Vandeleurs svagere stemme

indskyde iskolde svar, hver gang hun kunne få lejlighed til det. Hvor han beundrede hende varmt! Hvor behændigt hun forstod at undgå ethvert besværligt spørgsmål! Og – hvor han dog afskyede hendes mand!

Der havde ikke været noget usædvanligt ved morgenens tildragelser, for så vidt som han stadig måtte udrette små hemmelige hverv for lady Vandeleur, hovedsagelig i sager, der angik hendes toiletter. Der fandtes nemlig en skjult, men mørk side der i huset, og den kendte han meget vel. Den elegante frues grænseløse ødselhed og hemmelige gæld havde for længst slugt hendes egen formue og truede for hver dag med også at sluge mandens. Et par gange årligt syntes opdagelse og ruin umulige at undgå, og da måtte Harry ile omkring i alle butikker og modeforretninger, fortælle små usandheder og foretage små afbetalinger på de store summer, til den pågældende termin var lykkeligt overstået og den elegante dame og hendes trofaste sekretær atter kunne ånde frit. For Harry stod i dobbelt forstand med sjæl og hjerte på hendes side i striden. Han ikke blot dyrkede lady Vandeleur og frygtede og afskyede hendes mand; men han nærede også af naturen en stærk sympati for kærligheden til pynt og stads, og det eneste, han selv gav penge ud på, var klæder.

Han fandt hatteæsken på det opgivne sted, ordnede med stor omhu sit toilette og begav sig derpå af sted for at udrette sit hverv.

Solen skinnede klart. Han havde en lang vej at tilbagelægge, og han kom nu helt ærgerlig til at tænke på, at generalens pludselige indtræden havde hindret lady Vandeleur i at give

ham penge til en droske. Det var virkelig så varmt og solrigt, at det var sandsynligt, hans teint kunne tage skade af spadsereturen. Og desuden var det for en ung mand som ham næsten en ydmygelse at være nødt til at gå så lang en vej gennem Londons gader med en hatteæske i hånden. Han blev stående og gav sig til at spekulere. Vandeleurs boede på Eaton Place, og han skulle hen ad Notting Hill til. Så han kunne meget passende tage vejen gennem parken, især hvis han gik ad den mere landlige side og undgik de mest befærdede steder. Han takkede sin gunstige stjerne for, at det endnu var forholdsvis tidligt på dagen.

Ivrig efter at blive fri for den generende byrde gik han hurtigere, end han plejede, og han var allerede kommet ind i Kensington Gardens, da han på et enligt sted inde mellem træerne pludselig befandt sig ansigt til ansigt med generalen.

"Å, undskyld, sir Thomas," sagde Harry og gik høfligt udenom, for generalen var blevet stående lige foran ham.

"Hvor skal De hen, min herre?" spurgte generalen.

"Jeg er ude for at gå mig en lille tur i træernes skygge," svarede den unge mand.

Generalen gav med sin stok hatteæsken et lille slag.

"Med den indretning der?" råbte han. "Nej, det er en usandhed, min herre, og det ved De udmærket!"

"Må jeg bede Dem tale i en anden tone," indvendte Harry. "Jeg er ikke vant til at blive tiltalt på den måde."

"De synes slet ikke at forstå, hvilken stilling De indtager," sagde generalen. "De er min tjener, og det en tjener, jeg har fattet den allerstærkeste mistanke til. Hvordan ved jeg, at denne æske ikke er fuld af mit sølvtøj?"

"Jeg har en hat i den, en hat, der tilhører en god ven af mig," erklærede Harry.

"Ja så, da tør jeg måske bede Dem om at måtte se Deres vens hat. Jeg har," tilføjede han ironisk, "en ganske særlig interesse for hatte, og jeg formoder, De er klar over, at jeg kan sætte igennem, hvad jeg vil."

"Jeg beder Dem undskylde, sir Thomas, det er forfærdelig kedeligt," undskyldte Harry sig; "men dette er virkelig et fuldkommen privat anliggende."

Generalen greb ham hårdt i skulderen med den ene hånd, mens han på den mest truende måde løftede stokken med den anden. Harry følte, at han var fortabt. Men just i samme øjeblik sendte Himlen ham en uventet forsvarer i Charlie Pendragon, der ganske pludseligt trådte frem mellem træerne.

"Nå, nå, læg dog bånd på Dem, general," råbte den nyankomne, "dette er hverken mandigt eller overensstemmende med høflighedens fordringer."

"Ja så, mr. Pendragon," udbrød den tiltalte og vendte sig hurtigt mod sin nye modstander, "De bilder Dem måske ind, at jeg, fordi jeg har haft den ulykke at blive gift med Deres søster, agter at finde mig i at blive forfulgt og have ubehageligheder af en så foragtelig og ruineret usling som Dem? Langt fra; mit bekendtskab med lady Vandeleur har tværtimod betaget mig enhver lyst til at have noget at gøre med de øvrige medlemmer af hendes familie."

"Og bilder De, general Vandeleur," svarede Charlie, "Dem måske ind, at min søster, fordi hun har været så ulykkelig at få Dem til mand, dermed skulle have forspildt sine rettigheder som en fin og dannet dame? Jeg indrømmer, at hun ved sit

ægteskab har gjort alt muligt i retning af at sænke sit niveau; men i mine øjne er hun dog stadig en Pendragon. Jeg skal, sandt for dyden, nok forsvare hende mod alle fornærmelser, ja, var De end ti gange hendes mand, ville jeg ikke tillade, at der blev gjort noget skår i hendes frihed, eller at De ved anvendelse af magt standser et bud, hun har sendt ud for at besørge et ærinde."

"Hvad har De at svare til det, mr. Hartley?" spurgte generalen. "Mr. Pendragon har samme opfattelse af forholdet som jeg, ser det ud til. Han er også af den formening, at lady Vandeleur har noget at gøre med Deres vens hat."

Charlie forstod straks, at han havde gjort sig skyldig i et utilladeligt misgreb, og han skyndte sig at gøre sin fejl god igen.

"*Hvad* formener jeg?" udbrød han. "Jeg formener slet ikke noget som helst. Men når jeg ser, at nogen misbruger sin styrke og stilling og forgriber sig på sine underordnede, tager jeg mig den frihed at blande mig i sagen."

Idet han ytrede disse ord, gav han Harry et tegn; men denne var enten for dum eller for bange til at forstå det.

"Hvorledes skal jeg da forstå Deres ord, sir?" spurgte Vandeleur.

"Ganske som De har lyst til, sir," svarede Pendragon.

Generalen hævede nu på ny stokken og rettede et slag imod Charlies hoved, men det lykkedes denne, trods sit lamme ben, at undvige og afværge slaget med sin paraply, og han fo'r lige ind på sin frygtelige modstander.

"Løb, Harry," råbte han, "løb, dit fæ!"

Et øjeblik stod Harry dog som forstenet og så, hvorledes de to mænd svingede frem og tilbage i et vildt favntag. Så greb han

hurtigt flugten. Han kastede imidlertid et blik tilbage og så da, at generalen lå udstrakt på jorden, og at Charlie pressede ham ned med sine knæ, men at den besejrede strittede imod af alle kræfter og søgte at slå sejrherren. Samtidig syntes parken at blive fuld af folk, der kom ilende til fra alle sider. Synet heraf satte fart i sekretæren, og han sagtnede ikke sine skridt, før han havde nået Bayswater Road, hvorfra han på må og få styrtede ned ad en folketom sidegade.

At se to herrer af hans bekendtskab i ordinært slagsmål, oprørte Harry overordentligt. Han ønskede kun at glemme dette syn, og han ønskede frem for alt at lægge så stor afstand mellem sig selv og general Vandeleur. I sin iver efter at nå dette mål glemte han alt om, hvor han skulle hen, og fo'r afsted, voldsomt skælvende og uden at tænke sig om. Og når han tænkte på, at lady Vandeleur var hustru til den ene og søster til den anden af de to gladiatorer, blev han grebet han af den dybeste deltagelse med en så sørgeligt stillet kvinde. Ja, hans egen stilling i huset forekom ham i lyset af den heftige scene ikke længere så behagelig som før.

Opfyldt af disse tanker, skyndte han sig af sted, lige til en forbipasserende let puffede til hatteæsken, der hang på hans arm, og derved mindede ham om den.

"Ih," udbrød han, "hvor har jeg dog haft mine tanker, og hvor er jeg kommet hen?"

Nu tog han det papir frem, som lady Vandeleur havde givet ham, og så på det. Der stod meget rigtigt en adresse, men ikke noget navn; Harry skulle blot spørge efter "den herre, som ventede en pakke fra lady Vandeleur" og – hvis vedkommende ikke var hjemme – afvente hans tilsynekomst. Desuden stod

der på sedlen, al herren skulle sætte sit navn på den af lady Vandeleur egenhændigt udfærdigede kvittering.

Alt dette forekom Harry i høj grad hemmelighedsfuldt. I særdeleshed var han forbavset over, at der ikke stod noget navn på modtageren, og over formaliteten med kvitteringen. Han havde næppe tænkt over den ting, da hun selv havde sagt det, men da han nu med mere ro tænkte over sagen og dens ejendommelige detaljer, begyndte han at føle sig overbevist om, at han var indviklet i en eller anden farlig historie. I et halvt sekund følte han mistanke mod lady Vandeleur selv; for han syntes, at denne mystiske fremgangsmåde ikke var en så fornem dame værdig, og han blev mere kritisk overfor hende i sit sind, fordi hun på denne måde søgte at bevare sine hemmeligheder også overfor ham. Men hendes magt over hans sjæl var dog så stor, at han hurtigt forjog denne mistanke og dadlede sig selv dybt, fordi han nogensinde havde næret den.

I én henseende faldt imidlertid hans pligt sammen med hans egen personlige interesse, og hans hjælpsomhed med hans frygt – nemlig i iveren efter at blive af med hatteæsken så hurtigt som muligt.

Han vendte sig nu til den første politibetjent, han mødte, og spurgte høfligt om vej. Og det traf sig virkelig så heldigt, at han ikke befandt sig langt fra sit bestemmelsessted. Efter nogle få minutters forløb var han nået hen til et lille hus, der lå i en smal gade. Det var nymalet og så pænt ud. Dørhammeren og håndtaget til klokken var nypolerede, i vinduet stod vaser med blomstrende urter, og gardiner af et eller andet prægtigt, kostbart stof hindrede nysgerrige blikke fra forbipasserende i at trænge ind husets indre. Der hvilede en stemning af noget

hemmelighedsfuldt, tyst og stille over hele huset, og Harry lev så grebet af denne stemning, at han bankede mere sagte og forsagt på døren end han ellers havde for vane, og tørrede sine fødder mere omsorgsfuldt af, end han plejede.

En ganske tækkelig og net ung pige åbnede porten. Hun betragtede sekretæren med et blik, der ikke ligefrem var køligt eller uvenligt.

"Jeg har en pakke med mig fra lady Vandeleur," sagde Harry.

"Jeg ved besked," svarede jomfruen med et nik. "Men herren er ikke hjemme. Kan De ikke aflevere den til mig?"

"Nej, der kan jeg ikke," sagde Harry. "Jeg har ordre til kun at aflevere den på visse vilkår, og jeg må derfor bede Dem om lov til at vente på ham."

"Ja, ja, det kan De vel godt. Jeg er minsandten så ene her, og De ser ikke ud, som om De ville æde mig. Men husk på, at De ikke må spørge om herrens navn, for det må jeg ikke omtale for Dem."

"Må De ikke det?" udbrød Harry. "Hvor mærkværdigt! I dag er jeg da omgivet af lutter hemmeligheder. Men ét eneste spørgsmål kan jeg da stille uden at være nærgående: Er han ejer af dette hus?"

"Nej, han er kun lejer, og det er for resten ikke mere end otte dage siden, han kom hertil," svarede jomfruen. "Men nu er det min tur til at spørge: Kender De lady Vandeleur?"

"Jeg er hendes sekretær," svarede Harry med en rødme, hvori bly stolthed gav sig til kende.

"Hun er vel smuk, kan jeg tænke?" vedblev jomfruen at spørge.

"En fuldkommen skønhed!" udbrød Harry. "Henrivende smuk og lige så god og elskværdig, som hun er smuk!"

"De ser selv rar nok ud," sagde hun. "Og jeg er sikker på, at der mindst går et dusin Vandeleur'er på en af Deres slags."

Harry blev helt forskrækket.

"Jeg!" udbrød han. "Jeg er jo kun privatsekretær!"

"Ja, og hvad så? Jeg er *kun* husjomfru," svarede pigen.

Men da hun så Harrys synlige forlegenhed, blev hun mildere stemt igen. "Nej, jeg forstår nok, at det ikke var sådan, De mente," tilføjede hun. "Og jeg synes om Deres udseende, men Deres lady Vandeleur har jeg nu ikke meget høje tanker om. Å, disse elskværdige fruer! At de sender en fin herre som Dem afsted – med en hatteæske – og det midt på dagen!"

Under denne samtale havde de stået stille på samme sted, hvor de stod, da hun åbnede porten – hun på dørtrinnet og han på fortovet, barhovedet for varmens skyld og med hatteæsken i hånden. Men ved hendes sidste ord begyndte Harry, der hverken kunne modstå sådanne smigrende ord om sit udseende eller det blik, der ledsagede dem, sagte at flytte på sig og i sin forvirring at kigge både til højre og til venstre. Men derved kom han til at vende øjnene mod enden af vejen – og til hans ubeskrivelige rædsel mødte han der general Vandeleurs truende blik.

Skælvende af raseri, harme og hede var generalen faret omkring i gaderne på jagt efter sin svoger; men i samme øjeblik, han havde fået øje på den stakkels sekretær, var hans vrede bruset ind i en ny kanal; han havde skiftet hensigt og var veget af fra den vej, han nylig havde besluttet at følge, og kom nu med vilde gebærder og udråb farende ned ad den lille vej.

Harry var med et spring inde i huset idet han skød jomfruen foran sig. Han fik akkurat tid til at smække døren i lige for næsen af sin forfølger.

"Holder låsen godt?" spurgte Harry, da der i det samme lød en dundren på døren, der gav ekko i hele huset.

"Nej, men hvad er dog galt med Dem?" spurgte jomfruen. "Er det den gamle herre, der skræmmer Dem sådan?"

"Hvis han får fat i mig," hviskede Harry, "så er det ude med mig. Han har forfulgt mig hele dagen, han har en stok med et sværd indeni, og han er officer – han har været i Indien."

"Jo, det var ellers kønt!" udbrød jomfruen. "Og hvad er hans navn da, om jeg tør spørge?"

"Det er generalen, min herre," svarede Harry. "Det er denne hatteæske, han vil have fat i."

"Nå, var det ikke det, jeg sagde?" udbrød pigen helt triumferende. "Jeg sagde jo, at jeg ikke troede noget godt om Deres lady Vandeleur. Og, hvis De havde øjne i hovedet, kunne De vel se, hvad hun går for! Hun er en utaknemmelig marekat, det kan De tage gift på!"

Generalen fornyede nu sit anfald på porten; han blev stadig heftigere, og gav sig nu også til at sparke på den.

"Det er godt, jeg er alene hjemme," sagde pigen. "Nu kan Deres general banke og dundre lige så meget han vil; der kommer ingen og lukker op. Men kom nu De med mig."

Med disse ord førte hun Harry med sig ud i køkkenet, hvor hun fik ham til at sætte sig ned, idet hun stillede sig ved siden af ham og lagde hånden ømt på hans skulder. For hvert af de dundrende slag på døren skælvede den ulykkelige sekretær i sit inderste.

"Hvad hedder De?" spurgte den lille husjomfru.

"Harry Hartley," svarede han.

"Og jeg hedder Prudence," vedblev hun. "Synes De, det er et kønt navn?"

"Ja, meget," svarede Harry. "Men hør, hvor generalen hamrer på porten. Jeg tror, han til sidst slår den ind. Hvad i alverden har jeg da at vente andet end døden?"

"De er sikkert bange uden særlig grund," svarede Prudence. "Lad bare generalen banke, så meget han har lyst til. Han vil ikke opnå andet end at slå sine fingre fordærvet. Tror De, jeg ville have ført Dem herind, hvis jeg ikke havde været overbevist om at kunne frelse Dem? Nej, nej – jeg er en ven, man kan stole på, når det gælder mennesker, jeg synes om, og der findes en bagport her, der vender ud til en anden gade. – Men," tilføjede hun og standsede ham; for ved denne trøsterige efterretning havde Harry straks rejst sig, "jeg viser Dem den ikke, før De har givet mig et kys. Vil De ikke det, Harry?"

"Jo, absolut," udbrød han, pludselig grebet af sin sædvanlige ridderlighed mod det smukke køn. "Og ikke for bagportens skyld, men fordi De er så elskværdig og smuk."

Han gav hende med disse ord et par hjertelige kys, der blev lige så hjerteligt gengældt.

Så førte Prudence ham hen til bagporten, og idet hun lagde hånden på låsen, spurgte hun:

"Kommer De ikke igen og hilser på mig en gang?"

"Det vil jeg!" sagde Harry. "Jeg skylder Dem jo mit liv."

"Begiv Dem nu bort, og løb så hurtigt, De kan," sagde hun, idet hun lukkede døren op. "Så går jeg hen og slipper generalen ind."

Harry behøvede ikke denne opfordring; frygte havde et solidt tag i ham, og han tog hastigt flugten. Hvis han blot kom nogle få meter videre, følte han sig sikker på, at han ville være reddet og i ro kunne vende tilbage til lady Vandeleur. Men han var ikke nået ret langt, før han pludselig hørte en mandfolkestemme, der kaldte ham ved navn, og samtidig udstødte en mængde kraftige eder. Og da han så sig om, opdagede han, at det var Charlie Pendragon, der med begge hænder vinkede til ham om at komme tilbage. Dette nye forsøg på at standse ham gjorde Harry yderligere nervøs. Han løb blot videre og i endnu stærkere fart. Selvfølgelig burde han have betænkt optrinnet i Kensington Garden og begrebet, at når generalen var hans fjende, måtte Charlie Pendragon være hans forbundsfælle. Men hans rædsel var så stor og hans tanker så forvirrede, at han kun vedblev at løbe, hurtigere og hurtigere, ned ad gaden.

Tonen i Charlies stemme såvel som de vilde ord og forbandelser, han udslyngede efter sekretæren, vidnede om, at han var helt ude af sig selv af raseri. Også han ilede af afsted så hurtigt, han kunne; men hans fysiske mangler trådte hindrende i vejen, og det varede ikke længe, før hans haltende skridt og heftige råb for Harrys øre lød mere og mere fjerne.

Denne sidstes håb begyndte nu at vågne på ny. Gaden var smal og stejl, men også øde og folketom. På begge sider var den omgivet af havemure, overskyggede af grønt, og så langt flygtningen kunne se foran sig, øjnedes intet levende væsen eller en åben port. Træt af at forfølge ham bød skæbnen ham nu sikkert en vej til at undslippe.

Det troede han. Men – just som han nåede lige ud for en haveport, over hvilken et kastanjetræ udstrakte sine grene, blev

porten pludselig slået op, og han så en slagterdreng inde i havegangen med sit trug på skulderen. Et øjeblik efter, at han mekanisk havde iagttaget dette, var han allerede et par skridt forbi denne port. Men drengen havde dog lagt mærke til ham, og han var øjensynlig meget forbavset over at se en elegant herre komme forbi i så usædvanlig en fart. Han trådte ud på gaden og råbte opmuntringer efter Harry i en ironisk tone.

Ved synet af denne dreng fik Charlie Pendragon en ny idé. Han råbte stakåndet:

"Stop tyven!"

Øjeblikkelig istemte slagterdrengen dette udråb og begyndte at deltage i forfølgelsen.

Det var et bittert øjeblik for den stakkels sekretær. Vel gav skrækken ham kraft til atter at fremskynde sine skridt og forøge det forspring, han havde; men han følte meget godt, at han snart ikke kunne løbe mere, og han indså, at hvis han skulle møde nogen i den snævre gade, blev hans stilling for alvor fortvivlet.

"Jeg må," tænkte han, "se at gemme mig et eller andet sted; ellers er det lige straks ude med mig."

Næppe var denne tanke fløjet gennem hans hoved, før han kom til en krumning af gaden, og han skjultes her for sine forfølgeres blikke.

Der gives i livet lejligheder, hvor selv de mindst foretagsomme mennesker bliver tvunget til at handle med hurtighed og kraft, og hvor selv de mest forsigtige må glemme deres forsigtighed og kaste sig ind i dristige forehavender. En sådan lejlighed var i dette øjeblik indtrådt for Harry Hartley, og de, der kendte ham, ville have undret sig såre over hans

dristighed. Han standsede pludselig, kastede hatteæsken over en havemur, gjorde et vældigt spring og greb med hænderne fat i murkanten, som han derpå svang sig over, så at han hovedkulds styrtede bagefter æsken ned i haven.

Et minut efter kom han til sig selv, og fandt sig siddende i et bed med lave rosenbuske. Blodet piblede frem af nogle skrammer og rifter, han havde fået rundt omkring på hænder og knæ; for til værn imod uvedkommende var der indmuret en rigelig mængde knuste flasker på toppen muren. Skønt meget ør i hovedet så han sig om. Den have, han på så ejendommelig en måde var kommet ind i, var overordentlig vel passet og fuld af dejligt duftende blomster. På den anden side af haven så han lige foran sig bagsiden af et ret stort beboelseshus, der i modsætning til haven så helt forfaldent ud. Havemuren lod i øvrigt til at være hel og ubrudt på alle de tre øvrige sider.

Alt dette så han uden endnu at være i stand til at gøre nogle refleksioner, og da han i det samme hørte skridt på grusgangen, vendte han blot øjnene til den side uden at tænke hverken på flugt eller forsvar.

Den nyankomne var en stor, grov, smudsig person med et forklæde på og en vandkande i hånden. Enhver kunne være blevet forskrækket ved synet af den svære skikkelse med det mørke, truende blik. Men Harry var alt for forvirret til at kunne føle virkelig skræk. Han lå ubevægelig og gjorde ingen indvendinger, da den anden med ublid hånd greb fat i brystet på ham og rejste ham op.

Et øjeblik stirrede de to hinanden i øjnene, Harry ganske fascineret, den anden med et blik fuldt af vrede og et ondskabsfuldt, hånligt ansigtsudtryk.

"Hvem er De?" spurgte manden til sidst: "Hvem er De, der således kommer flyvende ind over min havemur og ødelægger mit *Gloire-de-Dijon*-bed? – Hvad er Deres navn," vedblev han og rystede i ham, "og hvad har De her at gøre?"

Det var Harry umuligt at fremstamme så meget som ét ord til forklaring.

I det samme hørte man imidlertid Pendragon og slagterdrengen komme ilende forbi udenfor med trampen og høje råb, der gav ekko i den smalle gade. Havemanden havde fået svar på sit spørgsmål og så med et ondskabsfuldt smil på Harry.

"Ja så, De er en tyv," udbrød han. "Det må ellers være en lønnende beskæftigelse; for De er jo klædt som en fin herre fra top til tå. Skammer De Dem ikke ved at gå om så flot, at ærlige folk ville være henrykte over at få lov til at købe Deres aflagte tøj? Er De så god at svare, De lille skurk, De forstår vel engelsk, tænker jeg, og jeg skal have en god snak med Dem, inden jeg bringer Dem på stationen."

"Jeg forsikrer," begyndte Harry nu, "jeg forsikrer Dem, at det hele beror på en skrækkelig misforståelse. Hvis De blot vil begive Dem op med mig til sir Thomas Vandeleur på Eaton Place, skal De der få forklaring på det hele. Selv det skikkeligste menneske under solen kan få skinnet imod sig, og det er tilfældet her."

"Nej, lille ven," svarede havemanden, "jeg går ikke et skridt længere med Dem end til politistationen henne om hjørnet. Assistenten der vil så uden tvivl nok følge med Dem til Eaton Place og drikke en lille kop te i selskab med Deres fornemme venner. Eller De vil måske hellere henvende Dem til

justitsministeren med det samme? Sir Thomas Vandeleur – det lyder godt! Tror De, må jeg spørge, ikke, jeg kan se forskel på en fin herre og sådan en fyr som Dem? Fine klæder eller ej, jeg kan læse Dem som en åben bog. Se nu bare skjorten, den må have kostet lige så meget som min søndagshat, og den frakke, den har vist aldrig set det indre af en pantelånerbutik? Og Deres støvler –"

Manden standsede pludselig midt i sin tale og stirrede ubevægelig på noget, der lå foran hans fødder. Da han et øjeblik efter begyndte at tale igen, var hans stemme helt forandret og havde fået en underlig klang.

"Men hvad i alverden," udbrød han, "er det?"

Harry fulgte retningen af hans blik og opdagede derved et syn, der gjorde ham stum af skræk. Idet han sprang over muren, var han faldet ned på hatteæsken og havde knust den, og en hel strøm af juveler og smykker var derved trillet ud. De lå nu der, nogle nedtrampede i jorden og andre liggende på gruset i en strålende rigdom og pragt. Der glimtede det strålende diadem, som han ofte havde beundret, når han havde set det på lady Vandeleurs hoved, og der lå ringe og brocher, øresmykker og armbånd, ja, selv uindfattede juveler, der lynede frem mellem buskene som glitrende dugdråber. Det var en fyrstelig formue, som lå der på jorden foran de to mænd, en formue, man lige kunne tage op og gå bort med, en formue, der i øvrigt i og for sig udgjorde et meget smukt syn, idet solens stråler spillede i de dejlige sten, så de lyste i alle regnbuens farver.

"Du gode Gud!" udbrød Harry. "Jeg er fortabt."

Med den forunderlige hastighed, der kendetegner den menneskelige tanke, erindrede han pludselig dagens forskellige

hændelser og han begyndte at forstå dem og ane sammenhængen imellem dem såvel som den forvikling, hvori hans egen ære og fremtid var inddraget. Han så sig om som for at søge hjælp. Men der fandtes ingen andre mennesker i haven. Han var alene med sine adspredte juveler og det frygtelige menneske, der stod foran ham. Fuld af angst lyttede han, men hørte ikke andet end sit eget hjertes heftige banken. Det var sandelig ikke til at undres over, at modet fuldstændig svigtede ham, og han kun med brudt stemme atter kunne stamme:

"Jeg er fortabt!"

Med et sky, næsten skyldbevidst blik kiggede gartneren sig omkring til alle sider. Men der var ikke et menneske i noget af vinduerne, og han trak vejret lettet.

"Nå, bliv dog ikke så forskrækket, De dumme menneske! Det vanskeligste ved forretningen er nu gjort. Hvorfor kunne De ikke med det samme sige, at De havde nok til to?" – "Til to?!" gentog han, "ja, du gode Gud, til to hundrede! Men kom med mig! Her kan man få øje på os. Og hvis De har nogen forstand i hovedet, så børst Deres hat og klæder af, så godt De kan! De kan jo ikke vise Dem for noget menneske, sådan som De ser ud."

Mens Harry mekanisk fulgte disse opfordringer, lagde gartneren sig på knæ og samlede hastigt de omkringstrøede smykker sammen og stoppede dem ned i hatteæsken igen. En skælven af sindsbevægelse fo'r gennem hele hans grove, kraftige skikkelse, idet han berørte de kostbare stene. Hans ansigt var som forvandlet, og hans øjne lyste. Ja, det syntes næsten, som om han nød at forlænge sin beskæftigelse, og som om han ømt kærtegnede hver juvel, han tog i sin hånd. Omsider var det hele dog pillet op, gartneren skjulte hatteæsken under sit hvide

forklæde, og vinkede til Harry om at følge med ham hen til huset.

Just som de kom hen til porten, mødte de en ung mand, der at dømme efter sit udseende var præst. Han var mørk og så ualmindelig godt ud, og hans ansigtsudtryk talte om en ejendommelig blanding af svaghed og beslutsomhed. Den præstelige dragt, han bar, var fin og pyntelig. Gartneren blev helt fortrydelig over at møde ham, men han beherskede sig dog, så godt han kunne, og hilste meget underdanigt og smilende på ham.

"En skøn dag, mr. Rolles – en smuk dag, så sandt Gud har skabt den! Denne unge mand er en ven af mig – han havde så stor lyst til at se mine roser, og så tog jeg mig den frihed at tage ham med herind, da jeg ikke tænkte, at nogle af lejerne kunne have noget imod det."

"Nej, det har jeg såmænd ikke," svarede pastor Rolles, "og jeg tænker heller ikke, de øvrige lejere skulle gøre sig besværlige i den anledning. Haven er jo Deres egen, mr. Raeburn, det må vi ikke glemme; og selv om De tillader os at spadsere i den, ville det dog være utaknemmeligt af os, om vi begyndte at blande os i, hvilke af Deres venner, De indlader. – Men når jeg tænker mig nøjere om," tilføjede han, "så tror jeg da, at denne unge herre og jeg har set hinanden før. – Mr. Hartley, ikke sandt? Jeg beklager – De lader til at være faldet og have slået Dem?"

Han strakte sin hånd frem mod Harry.

En slags jomfruelig ærbarhed og et ønske om så længe som muligt at opsætte alle forklaringer fik Harry til at lade denne lejlighed til at få hjælp i nøden gå fra sig. Han fornægtede derfor sit navn, og faldt hellere i kløerne på gartneren, som han

ikke kendte det ringeste til, end han udsatte sig for nysgerrighed og måske mistanke fra en person, som han kendte i forvejen.

"Det må bero på en misforståelse," sagde han. "Mit navn er Thomlinson, og jeg er en ven af mr. Raeburn."

"Tænk, virkelig?" sagde pastor Rolles. "Det var dog en aldeles forbavsende lighed."

Mr. Raeburn, der havde stået som på nåle under denne korte samtale, fandt nu, at det var på høje tid at gøre en ende på den.

"Må jeg ønske pastoren en behagelig spadseretur," sagde han.

Derpå trak han Harry med sig ind i huset og op til et værelse, der vendte ud imod haven. Det første, han gjorde, idet han kom ind, var at trække gardinerne for, for pastor Rolles blev stadig stående på den plet, hvor de havde forladt ham, tilsyneladende hensunket i grubleri og forundring. Så tømte han den knuste hatteæskes indhold ud på bordet og stillede sig foran den gnistrende skat, som nu lå udbredt i al sin glans foran ham. Et udtryk af vild lyst og henrykkelse bredte sig over hans ansigt, og han gned hænderne mod sine hofter. Det syn, han således frembød, vakte hos Harry en ny følelse af angst. Det forekom så ufatteligt, at han efter så mange års fredelig tilværelse, fuld af uskyldige, bagatelagtige interesser, pludselig var blevet kastet ind i en verden af smuds og forbrydelser. Han havde ikke noget som helst at bebrejde sig, og ikke des mindre led han under frygten for straf, for hæderlige folks mistanke og det besmittende kammeratskab med et usselt, lavtstående væsen. Ja, han syntes i øjeblikket, at han gerne ville give sit liv for at slippe ud af det værelse, hvor han befandt sig, og bort fra mr. Raeburns selskab.

"Hør nu," sagde denne efter at have delt kostbarhederne i to omtrent lige store dele, hvoraf han selv tog den ene, "alting må betales her i verden, og noget af det tilmed dyrt. Hvad mig angår, mr. Hartley – var det ikke sådan, De hed? – er jeg, må jeg sige Dem, en overmåde fredelig natur; min beskedenhed har altid været mig en hindring. Og nu kunne jeg jo meget vel tage alt det stads her, uden at De kunne sige et ord til det; men jeg har fattet godhed for Dem og har ikke hjerte til at udplyndre Dem så grundigt. Jeg foreslår derfor, at vi deler; og disse," han pegede på de to bunker, "er, hvad der forekommer mig at være en rimelig og venskabelig deling. Har De noget at indvende, mr. Hartley? Jeg er ikke den mand, der gør ophævelser over en enkelt broche eller to."

"Jamen, det, De der foreslår," udbrød Harry, "er ganske umuligt. Disse smykker er ikke mine, og jeg kan ikke dele, hvad der tilhører andre, ligegyldigt med hvem."

"Nej dog, er de ikke Deres?" svarede Raeburn. "De kan ikke være med til at dele? Det er virkelig synd; for så må jeg skam tage Dem med på politistationen. Tænk på det – politiet; tænk, hvilken skam det ville være for Deres skikkelige forældre, tænk –," vedblev han og greb Harry om håndleddet, "på deportering til kolonierne og på Dommedag."

"Det får ikke hjælpe," stønnede Harry. "Fejlen er ikke min. Men De vil jo ikke følge med til Eaton Place."

"Nej, det kan De være helt sikker på. Jeg vil derimod dele stadset her med Dem, her og nu."

Med disse ord vred han med et voldsomt greb Harrys håndled om.

Denne kunne ikke tilbageholde et skrig, og sveden perlede frem på hans ansigt. Det var måske smerten og skrækken, der endelig bragte klarhed i hans tanker. I alt fald stod stillingen i dette øjeblik for ham i et helt nyt lys. Han forstod, at der ikke var andet at gøre end at gå ind på skurkens forslag for siden at forsøge at finde stedet igen og så – under gunstigere forhold, og når han selv var værnet imod mistanke, – tvinge ham til at give rovet tilbage.

"Nuvel, så går jeg ind på det," sagde han.

"Se, se," hånlo havemanden, "jeg kunne jo nok tænke, De til sidst ville forstå, hvad der er til Deres eget bedste. – Hatteæsken dér," vedblev han derpå, "tager jeg og brænder – det er en ting, nysgerrige mennesker kunne finde på at lægge mærke til – Og De, tag De nu Deres rare småting, og stop dem i lommen."

Harry fulgte opfordringen, og Raeburn stod imens og så til. Gang på gang, når en sten lyste særligt stærkt, strålede attråen i hans blik, og han tog da atter hver gang et smykke fra sekretærens bunke og lagde den til sin egen.

Efter at alt dette var gjort, gik de sammen ud til porten foran huset, Raeburn åbnede den forsigtigt og så ud for at konstatere, om der fandtes noget menneske i nærheden på gaden udenfor. Men der var øjensynlig ingen; for han greb med ét Harry i nakken og trykkede hans ansigt nedad, så han ikke kunne se andet end jorden og trappetrinene op til husenes porte, og førte ham på den måde i fuld fart op ad en gade og ned ad en anden. Dette tog ikke stort mere end ét minut; men Harry kunne dog beregne, at han havde passeret tre gadehjørner, før hans

plageånd slap ham, råbte: "Skub så af med Dem!" og med et velrettet spark lod ham fare.

Da Harry – halvt bedøvet og med heftigt næseblod rejste sig – var hr. Raeburn forsvundet, og den arme, unge mand overvældedes nu så fuldstændigt af sine smerter og sin sorg, at han brast i gråd midt på gaden.

Efter således at have fået afløb for sin fortvivlelse begyndte han at se sig om og læse navnene på de gader, der krydsede hinanden på det sted, hvor gartneren havde forladt ham. Han befandt sig stadig i en ensom del af det vestlige London midt blandt villaer og store haver. I et vindue fik han nu øje på nogle personer, der tydeligt nok havde været vidner til hans uheld, og i næste øjeblik kom også en ung pige løbende ud af huset og bød ham et glas vand. Samtidig nærmede en snavset fyr, der havde lusket om i nærheden, sig fra den modsatte side.

"Stakkels menneske," udbrød pigen, "hvor skammeligt De dog er blevet behandlet! Deres klæder er revet itu, og De har hul på knæene. Kender De den fyr, der har mishandlet Dem således?"

"Ja," råbte Harry, som vandet i nogen grad havde forfrisket. "Jeg skal trods alle hans forsigtighedsforanstaltninger nok finde ham og tage hævn over ham, det kan De stole på."

"Kom De hellere ind i huset og bliv vasket og få Deres klæder børstet," vedblev den unge pige. "Min frue tager sig nok af Dem. Og her har De Deres hat. – Men hvordan i alverden?" skreg hun. "De har jo strøet diamanter over hele gaden!"

Og det var ganske rigtigt tilfældet. Halvdelen af, hvad han havde fået, da mr. Raeburn delte byttet, var, idet han faldt,

styrtet ud af lommerne og lå atter en gang strålende på jorden. Han velsignede skæbnen, der havde ladet pigen bemærke det, og glædede sig allerede ved dette held i uheld. Men ak! da han bukkede sig for at samle skatten op, angreb den mistænkelige fyr, der havde nærmet sig, pludselig både ham og pigen, væltede dem omkuld og ilede, efter at have grebet to håndfulde juveler, med en forbløffende hastighed ned ad gaden med dem.

Så snart Harry var kommet på benene igen, begyndte han med lydelige råb at skynde sig efter skurken; men denne var alt for rap på benene og kendte desuden rimeligvis kvarteret bedre end Harry, for ligegyldigt i hvilken retning Harry vendte sig, kunne han se noget spor af flygtningen.

I den dybeste fortvivlelse vendte Harry nu tilbage til skuepladsen for sit sidste uheld. Der fandt han tjenestepigen, der troligt ventede på ham, og som nu ærligt overlod ham hans hat og resten af de tabte kostbarheder.

Harry takkede hende hjerteligt, og da han nu havde mistet enhver lyst til at spare droskepenge, begav han sig lige til den nærmeste holdeplads, tog en vogn og kørte hjem til Eaton Place.

Ved hans ankomst her syntes der at herske et mærkeligt oprør. Det var, som om en ulykke havde ramt familien. Tjenerne havde samlet sig i forstuen, og da de fik øje på sekretærens ilde tilredte skikkelse, kunne de ikke tilbageholde en fnisen – måske brød de sig heller ikke om at gøre forsøg på det. Med så megen værdighed, som det var ham muligt at lægge for dagen, gik han forbi dem og direkte til sin frues værelse.

Da han åbnede døren, mødte der ham et overraskende og også ret foruroligende syn. For inde i værelset sad generalen og hans hustru og – den, han sidst af alt ville have tænkt sig – Charlie Pendragon. De sad ganske tæt ved hinanden og talte ivrigt og med dybt alvorlige miner om en tilsyneladende meget alvorlig sag.

Harry forstod straks, at der ikke var meget tilbage for ham at fortælle. Der var øjensynlig overfor generalen allerede aflagt fuld tilståelse angående det påtænkte bedrageri. Og man syntes også at have fortalt ham, at planen var fuldstændig mislykkedes. Alle tre måtte antages at have forenet sig for at imødegå en fælles fare.

"Gudskelov!" udbrød lady Vandeleur. "Der er han! Hatteæsken, Harry – hatteæsken!"

Men Harry stod stum og skrækslagen.

"Tal!" råbte hun. "Svar! Hvor er hatteæsken?"

Og de to herrer gentog med truende fagter spørgsmålet.

Harry tog en håndfuld smykker op af lommen. Han var aldeles ligbleg.

"Dette er alt, hvad der er tilbage," sagde han. "Jeg sværger ved den evige Gud, at det ikke er min fejl. Og hvis De blot vil have tålmodighed, kan nok en del af det øvrige fås tilbage – men noget af det er vist for stedse borte, er jeg bange for."

"Ak! Ak!" klagede lady Vandeleur. "Alle vore juveler er borte! Og jeg skylder nitten tusind pund for dragter!"

"Det vil jeg sige dig, min nådige," udbrød generalen, "at du må gerne for mig slænge alle dine smykker i rendestenen, du kunne have skyldt femten gange så meget bort, som den sum, du nævner, du kunne have røvet min moders diadem og ring fra

mig – og endda kunne jeg måske en gang have ladet mig bevæge til at tilgive dig. Men du har taget den indiske juvel fra mig, diamanten, som jeg fik af rajahen – "Lysets øje", som østerlændingene så træffende kaldte den – Kashgars stolthed! Du har stjålet Rajahens Diamant fra mig!" skreg han, idet han i raseri hævede begge hænderne i vejret. "Og nu er alt – alt, hører du, forbi imellem os!"

"Tro mig, min bedste general," svarede hun, "det var sandelig de mest velkomne ord, jeg nogen sinde har hørt fra dine læber, og siden det lader til, at vi er ruinerede, hilser jeg næsten denne forandring velkommen, eftersom den befrier mig for dig. Du har ofte nok sagt mig, at jeg giftede mig med dig for dine penges skyld – og nu vil jeg sige dig, at jeg fra den første time bittert har angret den forretning, og at hvis du atter friede til mig og ejede en diamant, større end dit eget hoved, ville jeg fraråde selv min kammerjomfru et så modbydeligt og ulykkeligt ægteskab. – Og hvad Dem angår, mr. Hartley," fortsatte hun, idet hun henvendte sig til sekretæren – "har De lagt Deres værdifulde egenskaber tilstrækkeligt for dagen her i huset, og vi har nu haft rig lejlighed til at indse, at De lige så lidt er i besiddelse af mandighed som af forstand og selvagtelse. Der står kun én vej åben for Dem, og det er at begive Dem herfra og aldrig vende tilbage mere. Hvad Deres løn angår, kan De jo melde Dem som fordringshaver i denne herres konkursbo."

Harry havde næppe fået tid til at fatte disse fornærmende ord, førend også generalen angreb ham.

"Men forinden er De nok så god at følge med mig til den nærmeste politistation," sagde han. "En simpel og ligefrem soldat kan det måske nok lykkes Dem at bedrage, min herre,

men lovens vogtere har skarpe øjne, og de vil nok vide at gennemskue Deres skammelige hemmeligheder. Hvis jeg for de lumske rænkers skyld, som De har smedet sammen med min hustru, skal nødsages til at leve i fattigdom for resten af mit liv, skal De i det mindste ikke være ustraffet for Deres ulejlighed. Hvis De ikke fra denne dag indtil Deres sidste stund kommer til at sidde bag lås og slå, har Vorherre sandelig berøvet mig en stor glæde og tilfredsstillelse."

Med disse ord greb generalen fat i Harry og trak ham ned ad trappen og ud på gaden til den nærmeste politistation.

(Og her, fortæller min hjemmelsmand, endte det ulykkelige eventyr med hatteæsken. For den stakkels sekretær blev imidlertid hele denne historie begyndelsen til et nyt og bedre liv. Politiet blev hurtigt overbevist om hans uskyld, og da han efter bedste evne hjalp til ved de derpå følgende efterforskninger, blev han tilmed rost af en af detektivafdelingens chefer for den ærlighed og frimodighed, han lagde for dagen i denne sag. Adskillige personer begyndte da at interessere sig for ham, for hans skæbne vakte deltagelse. Kort derefter arvede han desuden en sum penge efter en ugift tante i Worcestershire, giftede sig så med Prudence og rejste – glad og lykkelig og med lyse fremtidsudsigter – til Bendigo, eller, efter hvad andre påstår, til Trincomalee.)

Historien om den unge gejstlige

Den ærværdige mr. Simon Rolles havde udmærket sig i teologien og gjort store fremskridt på dette område. Hans afhandling om "*Kristendommen og de Sociale Pligter*" skaffede ham en vis berømmelse i Oxford, og det hed sig gejstlige og lærde kredse, at den unge Rolles var beskæftiget med et omfangsrigt værk om kirkefædrenes autoritet; der taltes om adskillige bind. Dog havde disse præstationer og ambitiøse planer ikke hidtil skaffet ham en sådan stilling, som han attråede, og han ventede endnu på sit første embede, da synet af den smukke og stille have, der tilhørte mr. Raeburn, en dag på en spadseretur tiltrak sig hans opmærksomhed og fik ham til at leje sig ind hos gartneren i Stockdove Lane. Ikke blot fordi huset udmærkede sig ved sin uforstyrrethed, men også fordi lejen var så billig.

Hver eftermiddag plejede han – efter i en syv-otte timer at have viet sig studiet af den hellige Ambrosius eller Chrysostomos – at spadsere en tur mellem roserne, hensunket i dybe tanker. Det var i reglen den mest frugtbare time af hans dag. Men end ikke den største kærlighed til tankearbejde eller interesse for at løse dybsindige problemer formår altid at bevare tænkerens sind fra at berøres af verdens små og lave ting. Og da mr. Rolles mødte general Vandeleurs sekretær, forrevet og blødende, sammen med sin vært, da han så dem begge skifte farve og søge at undgå hans spørgsmål, men især

da han hørte den første med stor dristighed fornægte sit eget navn, glemte han for et øjeblik helgenerne og kirkefædrene til fordel for simpel og vulgær nysgerrighed.

"Jeg kan umuligt have taget fejl," tænkte han. "Der er ingen tvivl om, at det er mr. Hartley. Hvordan har han dog kunnet komme i en så fatal stilling? Hvorfor fornægter han sit navn? Og hvad kan han have at gøre med min vært, den skumle fyr?"

Idet han stod og spekulerede over dette, vaktes hans opmærksomhed af en anden lille ejendommelig tildragelse. Mr. Raeburns ansigt kom pludselig til syne i et vindue ved siden af porten, og tilfældet ville, at mr. Rolles' blik netop mødte hans. Gartneren blev øjensynlig forlegen, ja ligefrem en smule bange, og umiddelbart efter blev gardinet hurtigt trukket ned.

"Ja, alt dette *kan* jo være ganske, som det skal," tænkte mr. Rolles; "det kan skam være helt i orden; men jeg tilstår åbent, at jeg tror ikke, det er det. De er mistænksomme og hemmelighedsfulde, de farer med usandhed og er ængstelige for at blive iagttaget – jeg tror minsandten, de er ved at brygge en eller anden skurkestreg."

Den opdagersjæl, der findes i os alle, vågnede i denne stund til live i mr. Rolles' bryst. Med hastige skridt, der aldeles ikke lignede hans sædvanlige gang, begyndte han nu at vandre rundt i haven. Da han kom til det sted, hvor Harry var sprunget over muren, fæstedes hans blik straks ved en knækket rosenknop og ved jorden, der var trampet ned der omkring. Han så da op og opdagede, at muren et par steder var blevet beskadiget, samt at et stykke tøj, tydeligt nok revet ud af et par bukser, hang ned fra en ituslået flaske blandt glasskårene på toppen af muren.

Se, se! Det var altså på den måde, mr. Raeburns gode ven havde holdt sit indtog i haven, det var altså sådan, general Vandeleurs sekretær var kommet for at beundre blomsterne!

Den unge præst begyndte sagte at fløjte for sig selv og bukkede sig ned for at undersøge jorden. Det stod ham snart klart, hvor Harry var faldet ned ved sit vovelige spring over muren. Han opdagede desuden et mærke efter Raeburns store fod, der var sunket dybt ned i mulden, da han havde taget sekretæren i kraven og halet ham op. Ja, ved nærmere eftersyn forekom det ham også, at han fandt mærker i jorden af fingre, der havde rodet rundt efter et eller andet, som man havde tabt.

"I sandhed," tænkte han ved sig selv, "dette begynder at blive i høj grad interessant."

Just i samme øjeblik fik han øje på noget, der lå næsten helt nedgravet i jorden. I løbet af et sekund havde han gravet det op. Det var et elegant etui af ruslæder, smykket med forgyldte ornamenter. Det måtte være blevet trådt ned af en tung fod, og havde således undgået mr. Raeburns hastige eftersøgning. Mr. Rolles åbnede etuiet og trak vejret dybt af næsten rædselsslagen forundring. Thi foran ham lå, på en pude af grønt fløjl, en diamant af det klareste vand og af en rent eventyrlig størrelse. Den var smukt slebet, havde ikke en plet og var så stor som et andeæg, og idet solen skinnede på den, udstrålede der et gnistrende skær fra den. Det var, som brændte den i hans hånd med tusindvis af bittesmå flammer i dens indre.

Han havde ikke meget kendskab til ædelstene; men den indiske juvel, Rajahens Diamant, var et underværk, der ingen forklaring havde nødig. Selv en lille bondedreng, der havde fundet den, ville med et skrig være ilet til det nærmeste hus, og

en vild, der havde fundet den, havde kastet sig hovedkulds ned og tilbedt den. Juvelen fængslede ved sin skønhed den unge præst, og tanken om dens umådelige værdi vandt magt over hans sjæl. Han forstod, at det, han nu holdt i sin hånd, var mere værd end mange års indtægt af en ærkebispestol, at man for de penge, juvelen var værd, ville kunne bygge prægtigere kirker end dem i Køln og Ely, ja, at hvem der besad den, for bestandig var befriet for næringssorgernes byrde og uden svinkeærinder eller forhindringer kunne følge sine egne lyster. Og idet han nu pludselig drejede stenen om, stod der ligesom lyn frem af den med fornyet glans, og det var, som om de trængte lige ind til hans hjerte.

Handlinger, der får afgørende betydning, udføres ofte i løbet af ét eneste øjeblik, og uden at fornuften får tid til bevidst at stille sig advarende i vejen. Således gik det i det foreliggende tilfælde mr. Rolles. Han stirrede omkring sig, og så – ganske som det for nylig var gået Raeburn – ikke andet end den solbeskinnede have, de høje træer og husets vinduer, hvor gardinerne var trukket for. I en fart lukkede han etuiet igen, stoppede det i lommen og skyndte sig med brødebetynget samvittighed op på sit værelse.

Den ærværdige mr. Simon Rolles havde stjålet den indiske diamant.

Samme dag indfandt politiet sig i huset, ledsaget af Harry Hartley. Gartneren, der blev ude af sig selv af skræk, lod sig uden vanskelighed formå til at fremvise sit rov, og juvelerne blev identificeret og registreret i sekretærens nærværelse. Hvad mr. Rolles angår, viste han sig meget imødekommende, omtalte

beredvilligt, hvad han vidste, og udtrykte sin beklagelse over ikke at kunne gøre mere for at hjælpe politiet.

"Men," tilføjede han, "der er vel heller ikke meget mere at foretage i denne sag?"

"Jo, jo," svarede en af betjentene. Og denne fortalte nu om det andet rov, Harry havde været genstand for, idet han gav den unge præst en beskrivelse af de kostbareste af de diamanter, der endnu ikke var bragt til veje. Især udbredte han sig om den indiske juvel.

"Den må jo være en hel formue værd," bemærkede Rolles.

"Ti-tyve formuer," udbrød politimanden.

"Men jo mere værdifuld den er, des sværere må den være at få afsat," ytrede Simon Rolles snedigt. "Den har et udseende, der ikke kan forandres, og man kunne vel lige så godt prøve på at ville sælge St. Pauls-katedralen."

"Sandt nok," svarede politimanden. "Men hvis tyven ellers er klog nok, hugger han den itu og laver en tre-fire mindre juveler af den. Han får endda nok ud af det til at blive rig."

"Tak," sagde præsten, "De kan ikke tro, hvor Deres oplysninger interesserer mig."

Politimanden bemærkede, at man lærte mange sære ting i hans profession, og tog derpå afsked.

Mr. Rolles gik op på sit værelse. Det forekom ham i dette øjeblik mindre og tarveligere end før. Alt det materiale, han havde samlet til sit store arbejde, syntes ham med ét berøvet al interesse, og han så på sit bibliotek med et blik af foragt. Bog efter bog tog han ned af hylden, flere af kirkefædrenes skrifter bladede han igennem, men de indeholdt ikke det, han ville vide.

"Disse gamle herrer," tænkte han, "har unægtelig skrevet meget af værdi, men de synes mig i påfaldende grad uden kendskab til det virkelige liv. Her står jeg nu med kundskaber tilstrækkelig store til, at jeg kan blive biskop, og ved ganske simpelt ikke, hvordan jeg skal bære mig ad med at dele en stjålet diamant. Af en almindelig politibetjent fik jeg en antydning, men selv om jeg også tager alle mine folianter til hjælp, kan jeg dog ikke omsætte denne oplysning til handling. Jeg får pludselig meget lave tanker om værdien af universitetsuddannelser."

Med disse ord sparkede han til sin boghylde, så den væltede, tog sin hat på og skyndte sig at gå hen i den klub, han var medlem af. På et så verdsligt samlingssted håbede han at træffe et menneske, der havde en mangesidig erfaring af livet og kunne give et klogt råd. I læseværelset så han flere landsbypræster og en ærkediakon; tre journalister og en forfatter, der plejede at sysle med den højere metafysik, spillede billard; i spisesalen sås kun de sædvanlige af klubbens stamgæster.

"Der er sikkert ingen af dem," tænkte pastor Rolles, "der ved mere om de ting, jeg funderer på, end jeg selv." Ingen af dem kunne sandsynligvis give ham et råd i den knebne situation, han befandt sig i.

Til sidst fik han i rygeværelset øje på en statelig, temmelig korpulent herre, påfaldende enkelt og nonchalant klædt. Han sad og røg en cigar og læste i *Fortnightly Review*. Hans ansigt var i en sjælden grad fri for ethvert spor af træthed eller adspredthed, og i hele hans udseende lå noget, der både indbød til fortrolighed og samtidig imponerede, som om han var vant

til at blive adlydt. Jo nøjere den unge præst betragtede ham, des mere overbevist blev han om, at han af ham kunne få et råd, han ville kunne drage nytte af.

"Sir," sagde han, "undskyld, at jeg trænger mig ind på Dem! Men efter Deres udseende at dømme går jeg ud fra, at De er en virkelig verdensmand."

"Jeg tror nok, at jeg kan gøre fordring på at blive kaldt således," svarede den tiltalte og lagde bladet fra sig med en på én gang forbavset og interesseret mine.

"Jeg, derimod," vedblev præsten, "er en bogorm, en mand, der lever blandt blæk og penne og kirkelige folianter. Men for ganske nylig er der hændt mig noget, der tydeligt har vist mig min dårskab, og nu ønsker jeg at lære noget om det virkelige liv ... Med det virkelige liv," tilføjede han, "mener jeg ikke Thackerays romaner, men de forbrydelser og hemmelige muligheder, der findes i vort samfund, samt forståelsen af, hvordan man skal bære sig ad for at handle klogt ved uventede lejligheder. Jeg læser flittigt – sig mig, kan man læse sig til sådan noget i bøger?"

"De stiller mig virkelig et vanskeligt spørgsmål," svarede den fremmede herre, "for jeg må bekende, at jeg ikke har høje tanker om bøgers nytte – undtagen til at fordrive tiden med på jernbanerejser. Vel tror jeg, at der findes enkelte sagkyndige afhandlinger om astronomi, om studiet af jordkloden, om landbrug og om kunsten at lave papirsblomster. Men i spørgsmål om mere ubestemte tildragelser i livet frygter jeg for, at De ikke kan få fat i noget, der er virkelig sandt. – Jo, vent!" tilføjede han. "Har De læst Gaboriau?"

Mr. Rolles tilstod, at han aldrig havde hørt denne franske forfatters navn.

"Af Gaboriau kan De nok lære et og andet," fortsatte hans ubekendte rådgiver. "Han har i det mindste rede på adskilligt, og er en forfatter, som fyrst Bismarck ofte læser, så i værste fald spilder De Deres tid i det bedste selskab."

"Sir," sagde præsten, "jeg er Dem ubeskrivelig taknemmelig for Deres imødekommenhed."

"De har allerede mere end belønnet mig," svarede den fremmede.

"Hvorledes det?" spurgte Simon.

"Ved at fremkomme med et så uventet spørgsmål." Og med en høflig bevægelse, som om han bad om tilladelse, tog han igen *Fortnightly Review* og fordybede sig i den.

På vejen hjem købte pastor Rolles en bog om ædelsten og flere af Gaboriaus romaner. De sidste gennembladrede han ivrigt til langt ud på natten, lige til det begyndte at dages. Men skønt de førte ham ind på mange nye tanker, kunne han ingen steder finde noget om det, han søgte: hvad man stillede op med en stjålet diamant. Desuden forargede det ham at finde bogens lærdomme stukket ind blandt romantiske skildringer og tildragelser, i stedet for at være fremstillet i nøgterne og klare paragraffer som en manual; og han drog den slutning, at forfatteren, selv om han også havde tænkt nøje over det, han skrev, dog var aldeles blottet for virkelig metode. Dog kunne han ikke lade være at beundre den i bøgerne skildrede opdager Lecoqs karakter og bedrifter.

"Han var da sandelig en stor mand!" mumlede pastoren for sig selv. "Han kendte verden lige så godt, som jeg kender Paleys

Beviser for Kristendommen. Der fandtes intet, som han ikke på egen hånd kunne klare, og det om så vanskelighederne var aldrig få store. – Du milde Gud," udbrød han pludselig, "har jeg ikke her just den lære, jeg søger? Er det ikke den, at jeg selv må tilegne mig den kunst at hugge diamanter itu?"

Det syntes ham, at han med ét havde fundet en vej, der kunne føre ham ud af alle vanskeligheder, og han kom pludselig til at mindes, at han kendte en juveler i Edinburgh ved navn Macculloch, der uden tvivl gerne ville give ham den fornødne vejledning. I løbet af få måneder – eller måske et par år – ville han efter ihærdigt arbejde sikkert være dygtig nok til at kunne dele den indiske juvel og snu nok til at kunne sælge den med udbytte. Og når så det var gjort, kunne han genoptage sine studier, i ro og fred sysle med sine forskninger og leve i overflod som en rig lærd, agtet og misundt af hele verden. Selv i søvne omsværmedes han af disse gyldne drømme, og han vågnede morgenen derefter glad og let om hjertet, da solen steg frem på himlen.

Mr. Raeburns hus skulle denne dag lukkes af politiet, og denne begivenhed tjente den unge mand som påskud til at rejse til Edinburgh. Munter pakkede han sin kuffert, bragte den til banegården og begav sig derpå hen i klubben for at tilbringe eftermiddagen og spise der.

"Hvis De vil spise her i dag," bemærkede en bekendt af ham, "vil De få to af de mærkeligste mænd i England til bordfæller, nemlig prins Florizel af Bøhmen og gamle Jack Vandeleur."

"Om prinsen har jeg hørt tale," svarede mr. Rolles. "Og general Vandeleur har jeg mødt ved nogle selskaber."

"General Vandeleur er et fæ," sagde den anden. "Her er tale om hans broder, John, en eventyrer uden lige, den fineste kender af ædelsten og en af Europas behændigste diplomater. Har du aldrig hørt tale om hans duel med hertugen af Val d'Orge eller om hans grusomme bedrifter fra den tid, da han var diktator i Paraguay? Om den store dygtighed, han lagde for dagen, da han genfandt sir Samuel Levys juveler, eller om de tjenester, han ydede regeringen under det indiske oprør – tjenester, regeringen drog nytte af, men som den ikke åbenlyst vovede at anerkende? Det er vanskeligt at sige, om John Vandeleur er berømt eller berygtet; han har i alt fald gjort sig fortjent til begge dele ... Men gå nu nedenunder," vedblev han, "se at få et bord i nærheden af dem, og luk ørerne op! Det skulle da forbavse mig, om De ikke fik adskillige mærkelige ting at høre."

"Men hvordan skal jeg kende dem?" spurgte præsten.

"Hvordan? Det er såmænd let nok. Prinsen er den smukkeste mand i Europa, det eneste levende menneske, der ligner en porcelænsfigur; og hvis De kan forestille Dem Odysseus som halvfjerdsårig med et sabelhug over kinden – så har De John Vandeleur lyslevende. Kende dem! De ville skille sig ud fra mængden selv på en Derby-dag."

Rolles skyndte sig ivrigt ind i spisesalen. Det var ganske rigtigt, hvad hans ven havde forsikret ham: det var umuligt at tage fejl af, hvem de to herrer var. Gamle John Vandeleur havde en usædvanlig kraftig skikkelse og var øjensynlig hærdet gennem alle slags legemsøvelser. Dog havde han hverken holdning som en kriger, en sømand eller en rytter, snarere havde han præg af en blanding af dem alle, ja, det var som om

mange forskellige erfaringer, vaner og færdigheder havde sat deres stempel på ham og i hans ansigtsudtryk. Han havde kraftige træk med en djærvt kroget ørnenæse; i hans mine lå et udtryk af arrogance og rovgriskhed, og hans tykke, hvide hår i forening med det dybe sabelhug, der gik tværs over hans næse og ene tinding, gav hans i sig selv usædvanlige og næsten skrækindjagende udseende en ret vild og uhyggelig karakter.

Med forbavselse genkendte mr. Rolles i hans bordkammerat – prinsen af Bøhmen – den person, der havde rådet ham til at læse Gaboriau. Formodentlig havde prins Florizel, der sjældent besøgte klubben, som han var æresmedlem af – ligesom han var det af mange andre klubber – kun siddet der for at vente på Vandeleur den foregående aften, da Simon Rolles havde henvendt sig til ham.

De andre middagsgæster havde beskedent trukket sig tilbage til salens mest afsides hjørne og ladet de to fremragende personligheder sidde i fred for sig selv. Men den unge præst lod sig ikke holde tilbage af nogen følelse af ærefrygt. Han gik dristigt frem og tog plads ved det nærmeste bord.

Den samtale, han nu fik at høre, havde i sandhed meget nyt at byde den unge boglærdes øren. Den tidligere præsident i Paraguay havde mange ejendommelige erfaringer fra de forskellige dele af verden, og de kommentarer, prinsen indflettede, var for et reflekterende menneske endnu mere interessante end selve skildringen af de forskellige hændelser. To forskellige former af livserfaring åbenbarede sig således for den unge præst, og han vidste ikke, hvilken han mest skulle beundre. Enten han skulle foretrække den person, der med så megen vild kraft selv var optrådt på handlingens skueplads,

eller ham, der ejede det dybe kendskab til verden og menneskene – ham, der så stolt talte om sine egne bedrifter og farer, eller ham, der som en gud syntes at forstå og kende til alt uden at have gennemlevet det. Begges måde at være og tale på passede ganske til deres udtalelser. Præsidentens ord og gestus var voldsomme og ofte brutale. Stundom knyttede han hånden og slog den hårdt i bordet. Prinsen derimod forekom som typen på en rolig, fintdannet personlighed. Den mindste bevægelse, den mindste nuancering af stemmen havde hos ham større betydning end alle hans bordfælles heftige udråb og gestus, og fortalte han noget selvoplevet, var det med behændighed – næsten umærkeligt – indflettet i det øvrige.

Til sidst faldt talen på tyveriet af den indiske juvel.

"Det var det heldigste, om den diamant lå på havets bund," bemærkede prins Florizel.

"Ja, Deres Højhed forstår vel nok," svarede præsidenten, "at jeg – som en Vandeleur – har en anden mening om den ting."

"Jeg ser på sagen fra et alment synspunkt," vedblev prinsen. "Så kostbare juveler burde enten forvares i en fyrstes eller en stor nations skatkammer. At de er i privat besiddelse, rummer en fristelse for alle andre, og hvis det har været rajahen af Kashgars mening at straffe Europas folk – han skal, efter hvad jeg har hørt, være en meget oplyst fyrste – kunne han ikke have valgt noget bedre middel end det stridens æble, han har sendt os. Der findes ingen ærlighed så klippefast, at den ikke kan fristes af et sådant. Selv jeg, der har så mange særlige pligter og privilegier at tage vare på, ville ikke uden fare kunne tage den fortryllede sten i min hånd. Og hvad Dem angår, mr. Vandeleur, De, der er en så interesseret diamantjæger, tror jeg ikke, der

findes nogen forbrydelse, De ikke ville kunne begå, ja, jeg tror, at De ikke har en ven i denne verden, som De ikke villigt ville bedrage – jeg ved ganske vist ikke, om De har familie, men hvis De har det, er jeg sikker på, at De ville kunne rapse fra Deres egne børn – og alt dette for hvad? Ikke for at blive rigere, ikke for at føre et behageligere liv eller for at vinde mere anseelse, men ganske simpelt for at kalde denne diamant Deres i et par år, indtil De dør, og for nu og da at åbne etuiet og kigge på den, som man betragter et maleri."

"Ja," sagde Vandeleur, "det er måske nok sandt. Jeg har jaget så at sige alle slags væsner i denne verden – lige fra mænd og kvinder til moskitoer – jeg har dykket efter koraller, jeg har fanget både hvaler og tigre, men diamanten anser jeg for at være det fornemste af alt bytte. Den besidder både skønhed og værdi, kun *den* kan give den virkelige løn for jagtens besværligheder. Som Deres Højhed nok kan tænke, er jeg netop i dette øjeblik ude på jagt. Jeg har et sikkert kenderblik og stor erfaring, jeg kender omtrent hver eneste værdifulde ædelsten i hele min broders samling lige så godt som en hyrde kender sine får, og jeg sværger ved mit liv, at jeg skal skaffe dem alle sammen til veje igen."

"Sir Thomas Vandeleur vil have megen grund til at være Dem taknemmelig," sagde prinsen.

"Det er jeg nu ikke så sikker på," svarede præsidenten med en kort latter, "men én af familien Vandeleur bliver det nok, der får grund til det. Thomas eller John, Peter eller Paul – alle er vi apostle i vor familie."

"Jeg er bange for, at jeg ikke forstår det, De netop sagde," sagde prinsen med et udtryk af modvilje.

I samme øjeblik underrettede tjeneren mr. Vandeleur om, at hans vogn ventede udenfor porten.

Mr. Rolles tog sit ur op og så, at det også var på tiden, at han fjernede sig. At han måtte tage afsted samtidig med mr. Vandeleur, hensatte ham i en meget ubehagelig sindsstemning, for han håbede aldrig mere at få denne diamantsøger at se.

Da den unge præsts nervesystem var blevet betydelig medtaget af hans megen studeren, havde han fået den vane på rejser altid at færdes på den bekvemmeste og kostbareste måde, og han havde derfor til den nu forestående rejse bestilt sovevogn.

"De vil få det meget bekvemt," sagde konduktøren. "Der er kun Dem i kupeen, og kun en gammel herre i den anden ende af vognen."

Lige inden toget skulle til at gå, just da man var i færd med at vise sine billetter, fik mr. Rolles øje på den anden passager, der af et par stationskarle fik anvist sin plads. Der fandtes sikkert ikke et menneske i verden, som han ikke hellere ville have haft til rejsefælle – for det var gamle John Vandeleur, eks-diktatoren af Paraguay.

*Great Northern*s sovevogne var delt i tre kupeer – en i hver ende af vognen og en i midten; de to førstnævnte tjente til sovepladser for de rejsende, og den sidste var indrettet til toiletteværelse. Skydedøre skilte de to sovekupeer fra toiletterummet, men da der ikke fandtes nogen lås, var hele vognen så godt som fælles for alle, der havde billet til den.

Da den unge præst mærkede dette, indså han, at han var så godt som forsvarsløs. Hvis det behagede diktatoren at komme

ind til ham i løbet af natten, kunne han ikke hindre det. Han kunne ikke barrikadere sin kupé; han var lige så åben for et angreb, som hvis han havde ligget midt på en mark. Situationen voldte ham unægtelig megen uro. Og med angst erindrede han sin medpassagers pralende beretning fra middagsbordet og hans ord, der noksom havde vidnet om bristende moral, og tydeligvis havde vakt prinsens misfornøjelse. Han kom også til at huske på, at han havde læst om personer, der er udrustet med en forunderlig evne til at opdage kostbare metallers nærhed. Disse mennesker, sådan påstås der, kan mærke nærværelsen af guld gennem vægge og mure, ja, selv på en ikke ringe afstand. "Kunne det ikke forholde sig lige sådan med diamanter?" sagde han til sig selv. "Og hvis det var tilfældet, hvad var da rimeligere, end at denne mand, der er så stolt over at kaldes diamantjæger, skulle besidde en sådan overnaturlig gave?" Det forekom ham, at han af et sådant menneske kunne frygte alting, og han ønskede af hjertet, at natten vel var overstået.

Imidlertid iagttog han alle tænkelige forsigtighedsregler, gemte sin diamant i sin frakkelomme, og overgav sig derpå med en andagtsfuld bøn i Forsynets varetægt.

Hurtigt brusede toget fremad, og den halve rejse var næsten tilbagelagt, inden søvnen begyndte at sejre over uroen i den unge præsts bryst. En tid lang modstod han dens magt, men den fik dog mere og mere overtaget over ham, og kort før de nåede York kunne han ikke længere bekæmpe fristelsen til at strække sig ud på sofaen og lukke øjnene. Næsten i samme øjeblik slumrede han ind. Hans sidste tanke forinden gjaldt dog den frygtelige rejsekammerat.

Da han vågnede, var det endnu bælgmørkt; kun en lille lampe spredte et sparsomt lys ud over kupeen. Og toget brusede fremad med samme fart som før. Grebet af forskrækkelse rejste han sig hurtigt op. Den mest kvalfulde drøm havde martret ham, og det varede flere minutter, inden han genvandt sin fatning. Da han bagefter lagde sig ned igen, var hans søvnighed fuldstændig forsvundet. Han lå der lysvågen, opfyldt af en forfærdelig angst med blikket hæftet på døren til toiletteværelset. For at beskytte øjnene mod lampelyset trak han sin bredskyggede præstehat dybt ned i panden, og så begyndte han at prøve at falde i søvn igen ved hjælp af de kendte gamle midler, som de søvnløse gerne benytter sig af, – han talte til tusind, og han tvang sig til at lade være med at tænke, og så videre. Men det var umuligt – en hel række af urolige tanker forfulgte ham. Den gamle herre i den anden ende af vognen optrådte for hans fantasi i alle mulige rædselsfulde skikkelser. Og i hvilken stilling han end forsøgte at ligge, forårsagede diamanten i hans frakkelomme ham en rent fysisk fornemmelse af pine. Den brændte ham, den var for stor, den trykkede på hans ribben. Og én gang – i brøkdelen af et sekund – følte han endog lyst til at kaste den ud af vinduet.

Mens han lå således, indtraf der en ejendommelig begivenhed.

Skydedøren til toiletterummet gled en lille smule til siden – og så lidt til – lige til den var åbnet så meget som en tyve tommer. Lampen i toiletterummet var ikke dækket af nogen skærm, og pastor Rolles kunne i den således dannede lysåbning se mr. Vandeleurs hoved i en opmærksomt spejdende stilling. Han følte, at diktatorens blik var ivrigt fæstet på hans eget

ansigt, og han lå ganske ubevægelig med sænkede øjenlåg og søgte nøje at iagttage sin rejsekammerat under øjenvipperne. Efter omtrent et minuts forløb forsvandt hovedet, og døren til toiletteværelset blev sagte skubbet tilbage.

Diktatoren var åbenbart ikke kommet for at overfalde ham, men for at gøre observationer. Hans optræden forekom heller ikke truende; snarere så det ud til, at han selv følte sig truet af en eller anden fare. Hvis mr. Rolles var bange for ham, var han på sin side heller ikke helt uden frygt for mr. Rolles. Rimeligvis var han kommet for at overbevise sig om, at hans eneste medpassager sov, og da han følte sig overbevist om den ting, havde han hurtigt trukket sig tilbage.

Den unge præst sprang hurtigt op fra sofaen. Efter den forfærdelige forskrækkelse indtrådte nu en reaktion hos ham, og han blev med ét dumdristig. Han sagde til sig selv, at støjen af det fremsusende tog overdøvede alle andre lyde, og han besluttede – ske så, hvad der ville, – at gengælde det besøg, han netop havde haft. Først tog han sin overfrakke, der muligvis kunne virke hindrende på hans bevægelser, af, og så gik han ind i toiletterummet og blev stående der for at lytte. Som han havde ventet, kunne han ikke høre andet end togets brusen. Han lagde da hånden på døren til kupeen og trak den sagte og forsigtigt et lille stykke til side. Der blev han stående som forstenet og kunne ikke tilbageholde et udråb af forbavselse.

John Vandeleur havde imidlertid en rejsehue af skind på sit hoved med nedfaldende øreklapper, og dette i forening med togets bulder var antagelig grunden til, at han ikke hørte præsten. I alt fald løftede han ikke en gang hovedet, men fortsatte roligt med sin ejendommelige beskæftigelse. Mellem

sine fødder havde han stillet en åben hatteæske. I den ene hånd holdt han et af ærmerne på sin sælskindspels og i den anden en stor kniv, der gjorde et ret uhyggeligt indtryk, og som han netop havde benyttet til at sprætte foret i ærmet op.

Mr. Rolles havde læst om folk, der gemmer penge i deres skærf; men da han selv aldrig havde haft andet af den art end kricketbælter, havde han aldrig rigtig forstået, hvorledes det gik til. Her så han imidlertid en endnu ejendommeligere måde at gemme kostbarheder på. John Vandeleur gemte nemlig diamanter i sit ærmefoer. Mens den unge præst stod og stirrede på ham, så han den ene strålende juvel falde ned i hatteæsken efter den anden.

Som fastnaglet stod han ved døren og fulgte med blikket den andens besynderlige færd. Ædelstenene var for størstedelen små, og det var ikke let at skelne deres form og farve. Pludselig syntes diktatoren imidlertid at være stødt på en vanskelighed i sin beskæftigelse. Han bukkede sig forover og arbejdede med begge hænder, men det var ikke uden meget besvær, han endelig trak et stort diadem af brillanter frem af foeret. Inden han lagde det ned mellem de andre kostbarheder i hatteæsken, holdt han det op foran sig nogle sekunder og betragtede det. Dette diadem var for Rolles som en lysstråle i mørket. Han forstod straks, at det havde hørt til de kostbarheder, der var blevet stjålet fra Harry Hartley. Han nærede ingen tvivl om den ting; diademet var nøjagtig sådan, som opdageren havde beskrevet det for ham. Det havde stjerner af rubiner med en stor smaragd i midten, og mellem dem sad halvmåner – ganske som på lady Vandeleurs diadem –, og der fandtes ligeledes de

pæreformede prismer, hver bestående af én eneste sten, der gjorde lady Vandeleurs diadem særlig værdifuldt.

Den unge præst følte sig med ét helt rolig. Diktatoren havde lige så meget at frygte i den mystiske historie som han selv, og ingen af dem ville turde røbe den anden. Rolles kunne i den første befriende følelse af lettelse ikke tilbageholde et dybt suk. Og da hans bryst havde været sammensnøret og hans strube indtørret af de foregående timers uro, ledsagedes sukket ufrivilligt af en hosten.

I det samme så mr. Vandeleur op, og et vildt raseri stod skrevet i hans ansigt. Øjnene udvidedes, underkæben sank ned, og vrede og skræk prægede hvert træk. Med en instinktmæssig bevægelse kastede han pelsen over hatteæsken, så denne skjultes. Og der stod nu de to mænd et halvt minut, tavse stirrende på hinanden. Det var jo ikke nogen lang tid til at tage en beslutning i; men den var dog lang nok for den unge præst. Han hørte til dem, der tænker hurtigt i farens stund, og han havde bestemt sig til en meget dristig handlemåde. Skønt han indså, at hans liv stod på spil, brød han først tavsheden, idet han sagde:

"Jeg beder om forladelse ..."

Diktatoren skælvede let, og da han svarede, var hans stemme hæs.

"Hvad vil De her?" udbrød han.

"Jeg har en ganske særlig interesse for juveler," svarede mr. Rolles med fuldkommen selvbeherskelse. "Og et par kendere som De og jeg bør gøre hinandens bekendtskab. Jeg har her i mit eje en lille bagatel, der måske kan gælde som introduktion."

Med disse ord tog han ganske roligt juveletuiet op af sin lomme og viste diktatoren Rajahens Diamant et øjeblik, hvorpå han atter lagde den tilbage.

"Den har en tid tilhørt Deres broder," bemærkede han.

John Vandeleur betragtede ham med et udtryk af næsten smertelig bestyrtelse og formåede ikke at røre sig af pletten.

"Det interesserede mig at se," vedblev den unge mand, "at vi ejer kostbarheder fra den samme samling."

Diktatorens forbavselse overvældede ham nu fuldstændig.

"Jeg må bede Dem undskylde," sagde han, "jeg mærker, at jeg begynder at blive gammel, – og jeg var ikke forberedt på den slags tildragelser. Men sig mig én ting, bedrager mine øjne mig, eller er De virkelig præst?"

"Ja, det er jeg," svarede mr. Rolles.

"Nuvel, da skal jeg for resten af mit liv ikke sige et eneste ondt ord om den stand!"

"De smigrer mig virkelig," svarede mr. Rolles.

"Tillad mig at sige én ting," bemærkede Vandeleur, "De er ikke fej, unge mand, men jeg vil dog nok vide, om De ikke er en enfoldig tåbe. Måske" – med disse ord satte han sig tilbage i sofaen – "måske De ville have den godhed at forklare mig nogle nærmere detaljer? Jeg må antage, at De har en eller anden hensigt med Deres forbløffende dristige handlemåde, og jeg må erkende, at jeg i grunden er nysgerrig efter at få at vide, hvori den hensigt består."

"Sagen er meget simpel," sagde præsten, "og det hele kommer af min store uerfarenhed med hensyn til livet."

"Det skal virkelig more mig at få Deres forklaring at høre," svarede Vandeleur.

Mr. Rolles fortalte så hele historien om den indiske juvel, lige fra det øjeblik da han fandt den i Raeburns have, til han forlod London og begav sig på vej til Skotland. Han tilføjede desuden nogle få beskrivende ord om sine tanker og følelser under rejsen, idet han sluttede med at sige:

"Da jeg fik øje på diademet, forstod jeg, at vi var i samme stilling, og det indgav mig en forhåbning, som jeg venter, at De ikke skal sige var ugrundet, nemlig om at De måske i visse henseender vil blive min kompagnon både for arbejdets og gevinstens vedkommende. For et menneske med Deres specielle viden og erfaring må udnyttelsen af diamanten være en ret nem sag, mens den for mig derimod næsten er en umulighed. Jeg forestiller mig, at jeg ved at hugge stenen i flere stykker – og det formodentlig med liden behændighed – kan miste næsten lige så meget som den sum, jeg med udvisning af den fornødne gavmildhed kommer til at betale for Deres hjælp. Det er et penibelt forslag at fremkomme med, og jeg har måske heller ikke fremsat det med tilstrækkelig delikatesse. Men jeg må bede Dem erindre, at hele situationen er mig ganske ny, og at jeg er fuldstændig ubekendt med den etikette, som kræves dertil. Uden at prale tror jeg at kunne sige, at jeg ville have kunnet vie eller døbe Dem på en både smuk og værdig måde; men hvert menneske har sine særlige evner, og underhandlinger som denne hører ikke til mine talenter."

"Jeg vil ikke smigre Dem," svarede Vandeleur. "Men De har på ære et sjældent anlæg for forbryderbanen. De ejer flere talenter, end De selv ved af. Jeg har truffet mange kanaljer over alt i de forskellige egne af jordkloden, men ikke nogen så fræk som Dem. Vær De glad for, mr. Rolles, at De har fundet Deres rette

felt. Og hvad assistance angår, kan De trygt befale over mig. Jeg bliver kun én dag i Edinburgh for at ordne en lille sag for min broder; når det er i orden, tager jeg til Paris, hvor jeg ellers opholder mig. Har De lyst, kan De følges med mig. I løbet af en måned tror jeg nok, jeg skal kunne bringe Deres affære til et tilfredsstillende resultat."

(På dette sted afbryder min hjemmelsmand – stik mod enhver af litteraturens konventioner – fortællingen om den unge gejstlige. Jeg bryder mig ikke synderlig om en sådan praksis, men er nødt til at følge forfatterens original, og må derfor henvise læseren til det næste afsnit, "Historien om huset med det grønne skodder", for at finde afslutningen på mr. Rolles' eventyr.)

Historien om huset med de grønne skodder

Francis Scrymgeour – assistent i Bank of Scotland i Edinburgh – var femogtyve år og havde hidtil tilbragt sit liv i en stille og agtværdig kreds. Hans moder døde, da han var barn; men hans fader, der var en forstandig og dygtig mand, havde sørget for, at han sig en udmærket skoleundervisning, ligesom han hjemme havde opdraget ham til ordentlige og enkle, beskedne vaner. Francis, der var lærenem og påskønnede, hvad der var gjort for ham, havde draget al tænkelig nytte af disse fordele og viede sig nu til sit arbejde med liv og sjæl. En spadseretur søndag eftermiddag, nu og da en familiesammenkomst og en årligt tilbagevendende fjorten dages tur op i Skotlands bjergegne eller en enkelt gang endog til kontinentet var de eneste fornøjelser, han egentlig tillod sig. Han steg da også hurtigt i sine overordnedes yndest og havde allerede en løn af næsten to hundrede pund om året, og havde desuden udsigt til ret snart at få lagt på gagen, så at denne blev næsten fordoblet. Der fandtes ikke mange unge mænd, der var mere tilfredse, villige og arbejdsomme end Francis Scrymgeour. Sin fader viste han stor agtelse og hengivenhed, og han levede et ømt og behageligt hjemmeliv sammen med ham. Således hændte det for eksempel ofte om aftenerne, når Francis havde læst sin avis, at han tog sin fløjte frem og spillede for at more faderen.

En dag modtog han et brev fra en bekendt advokat, hvori han blev anmodet om med det første at aflægge denne et besøg. På konvolutten stod ordet "PRIVAT OG FORTROLIGT", og adressen var rettet til banken, hvor han arbejdede, ikke til hans hjem – to usædvanlige omstændigheder, der bevirkede, at han fulgte opfordringen med større hast, end tilfældet måske ellers ville have været. Advokatfirmaets chef, en stram, højtidelig herre, tog selv imod ham, bad ham tage plads og begyndte at forklare, hvorfor han havde bedt ham komme, på den omstændelige måde, ældre personer ofte har for skik. En person, hvis navn han ikke måtte nævne, men som advokaten havde al grund til at nære de bedste tanker om – for resten en ret anset person – ønskede at give Francis et årligt underhold af fem hundrede pund. Kapitalen var deponeret hos advokaten og to befuldmægtigede administratorer, der ligeledes måtte forblive anonyme. For modtagelsen af denne sum var nogle vilkår opstillet; men juristen var overbevist om, at hans nye klient ikke ville finde dem hverken uoverkommelige eller på nogen måde uhæderlige. Disse to ord gentog han med eftertryk.

Francis spurgte, hvad det var for vilkår.

"Vilkårene," sagde advokaten, "er, som jeg allerede to gange har bemærket, hverken uoverkommelige eller uhæderlige. Men samtidig kan jeg ikke skjule for Dem, at de er noget usædvanlige. Ja, hele sagen står egentlig fuldstændig udenfor vor forretnings rammer, og jeg ville slet ikke have påtaget mig den, hvis den herre, der bad mig om det, ikke havde haft et så anset navn, og – det må jeg tilføje – hvis det ikke havde været for den interesse, jeg har fået for Dem gennem mange

berømmende ord og – det er jeg overbevist om – velfortjente ytringer om Deres person."

Francis bad ham om at forklare sig nærmere.

"De kan ikke tænke Dem, hvor disse vilkår gør mig ængstelig," sagde han.

"Der er to vilkår," svarede juristen, "kun to, og den udlovede pengesum er – det beder jeg Dem bemærke – fem hundrede pund om året. Og naturligvis uden bindinger – det glemte jeg før – helt uden bindinger."

Advokaten så indtrængende på ham med hævede øjenbryn.

"Det første vilkår," vedblev han, "er aldeles forbløffende simpelt. De må være i Paris søndagen den femtende, om eftermiddagen. Der skal De i *Comédie Française*s billetkontor hente en teaterbillet, som er reserveret i Deres navn og ligger til Dem. Og De er anmodet om under hele forestillingen at blive siddende på Deres plads – det er det hele."

"Jeg ville nu hellere have foretrukket en hverdag," svarede Francis. "Men for én gangs skyld ..."

"Og så i Paris, min bedste mr. Scrymgeour," tilføjede advokaten i en trøstende tone, "Jeg er selv meget streng og nøjeregnende, men jeg ville i Deres sted virkelig ikke betænke mig et eneste øjeblik."

De brød begge ud i en munter latter.

"Det andet vilkår er af større betydning," vedblev advokaten. "Det har noget at gøre med Deres fremtidige ægteskab. Min klient, der nærer den største interesse for Deres velgående, ønsker at give Dem råd, afgørende råd ved valget af en hustru. De forstår – aldeles *afgørende* råd," gentog han.

"Lad mig få sagen at høre i endnu tydeligere ord," sagde Francis. "Skal jeg gifte mig med hvem som helst – lige meget om det er en ung pige eller en enke – en sort eller en hvid – som denne ubekendte person behager at foreslå?"

"Jeg har fået påbud om at forsikre Dem, at ligestillethed med hensyn til alder og samfundsstilling er grundvilkår, som Deres velgører vil lægge stor vægt på," svarede advokaten. "Men hvad den udvalgtes race angår, da tilstår jeg, at det ikke faldt mig ind, at der på det punkt kunne blive vanskeligheder, og jeg har derfor ikke fremsat noget spørgsmål i så henseende. Men hvis De ønsker det, skal jeg straks foretage det fornødne, og give Dem underretning, så snart jeg får svar."

"Men," indskød Francis, "jeg må først og fremmest have klarhed over, om ikke hele historien er et simpelt bedrageri. Det hele er mig så ubegribeligt – jeg havde nær sagt utroligt. Og jeg tilstår, at det er mig imod at have noget at gøre med den hele affære, førend jeg får en forklaring på den og et antageligt motiv. Jeg må bede Dem være mig behjælpelig med at skaffe lys i dette mørke. Jo, jeg må trænge til bunds i hele sagen. Og hvis De ikke ved og ikke formoder et eller andet, eller hvis De ikke har ret til at sige noget, så vil jeg tage mit gode tøj, og uden gå videre tilbage til min bank."

"Jeg ved ingenting," sagde advokaten, "men jeg gætter ikke så lidt. Det er sikkert Deres fader og ingen anden, der står bagved denne overfladisk set så usandsynlige historie."

"Min fader!" udbrød Francis med den største harme. "Den hædersmand! Å, jeg kender hver tanke i hans sjæl og hver øre af hans formue."

"De misforstår mine ord," sagde advokaten. "Jeg taler ikke om mr. Scrymgeour senior, for han er ikke Deres fader. Da han og hans hustru kom til Edinburgh, var De allerede et år gammel; men De havde ikke været mere end tre måneder i deres varetægt. Hemmeligheden har været godt bevaret, men sagen forholder sig i alle tilfælde således. Deres fader er ukendt, og – jeg siger det endnu en gang – jeg tror, at det er ham, der har gjort Dem de tilbud, som jeg har fået til hverv at frembære for Dem."

Det er umuligt at beskrive den forbavselse, der ved denne uventede underretning greb Francis Scrymgeour. Og han lod også advokaten forstå, hvor overvældet han var af den.

"Det, De har fortalt mig, har gjort mig så bestyrtet," sagde han, "at De må skænke mig nogle timer til at tænke over sagen. I aften skal De få at vide, hvilken beslutning jeg har taget."

Advokaten lovpriste hans forsigtighed, og Francis tog fri fra banken og foretog en lang spadseretur ud ad landet til, hvorunder han grundigt gennemtænkte han hele det besynderlige forslag og så det fra forskellig side. En behagelig følelse af hans egen betydning øgede blot hans forsigtige betænksomhed – og dog var resultatet af hans overvejelser lige fra begyndelsen af så temmelig afgjort. I hele sit væsen følte han en uimodståelig attrå efter de fem hundrede pund om året, og han så bort fra de ejendommelige vilkår, som var knyttet til dem. Han opdagede nu i sit hjerte en uovervindelig uvilje mod navnet Scrymgeour, som han aldrig før havde syntes så ilde om. Og han begyndte nu at føle foragt for sit forrige livs snævre og prosaiske interesser. Da han endelig havde taget sin beslutning, vandrede han fremad med en aldeles ny følelse af styrke og

frihed, og hans sjæl begyndte med et at fyldes af de gladeste fremtidsforventninger.

Da han kom tilbage til advokaten, sagde han blot ét ord – og straks fik han en anvisning på to kvartalers indtægt, for pengeoverdragelsen var dateret allerede fra den første januar. Med denne sum i sin lomme gik han tilbage til sit hjem. Det lille hus ved Scotland Street, hvor han boede, så nu helt tarveligt ud i hans øjne, og for første gang irriteredes hans næse af den lugt af kødsuppe, der slog ham i møde. Han bemærkede også for første gang hos sin formentlige fader små mangler i optræden og væsen, der fyldte ham med forbavselse, ja næsten væmmelse. Han besluttede allerede næste dag at begive sig til Paris.

Ved sin ankomst, der således indtraf længe før den bestemte dag, tog han ind på et fordringsløst hotel, der mest besøgtes af italienere og englændere. En stor del af sin tid benyttede han til at øve sig i det franske sprog; han tog timer to gange om ugen, underholdt sig, når han kunne komme til det, med de i Champs-Élysées promenerende dagdrivere, og besøgte om aftenerne byens teatre. Desuden skaffede han sig nye moderne klæder og lod sig hver morgen frisere og barbere hos en barber, der boede i gaden ved siden af. Dette gav ham til en vis grad et fremmed udseende og syntes at fjerne noget af det præg, som de forløbne år havde påtrykt ham, og som pludselig mishagede ham.

Da endelig den lørdag kom, der var dagen før den bestemte søndag, gik han ud på eftermiddagen til teatrets billetkontor ved Rue Richelieu. Og han havde næppe sagt sit navn, førend manden bag lugen tog billetten frem fra en kuvert, hvis udskrift næppe var tør endnu.

"Den er for resten lige blevet bestilt," sagde han.

"Jaså," svarede Francis, "måske jeg da må spørge, hvordan den herre så ud, der bestilte den?"

"Ja, Deres ven er let at beskrive," svarede manden. "Han er en smuk gammel mand med et kraftigt udseende, hvidt hår og et sabelhug tværs over ansigtet. Det vil ikke være svært at kende en mand med et så usædvanligt ydre igen."

"Nej, det har De ret i," svarede Francis, "og jeg takker Dem for Deres tjenstvillighed."

"Han har ikke kunnet fjerne sig langt herfra," tilføjede manden. "Hvis De skynder Dem, vil De sikkert kunne indhente ham."

Francis lod sig ikke dette sige to gange, men fo'r øjeblikkelig ud på gaden og så sig om til alle sider. Der var flere hvidhårede mænd; men skønt han studerede dem alle, opdagede han ingen, der havde noget sabelhug i ansigtet. I næsten en halv time løb han gade op og gade ned i hele den nærmeste omegn, indtil han til sidst indså det latterlige i at fortsætte sin søgen, satte farten ned, og begyndte langsomt at spadsere rundt på må og få for at dæmpe sin ophidselse; at han havde været så nær ved at træffe den mand, der var hans livs ophav, havde rystet ham dybt.

Tilfældet ville, at han nu tog vejen ad Rue Drouot og Rue des Martyrs – og tilfældet var ham ved denne lejlighed til mere nytte, end den mest nøjagtigt lagte plan. For på den anden side af boulevarden fik han øje på to herrer, der sad på en bænk i ivrig samtale. Den ene var ung, mørk og smuk, klædt i almindelig dragt, men dog med et umiskendeligt gejstligt præg over sin person; og den anden svarede til punkt og prikke til den beskrivelse, manden på teatret havde givet af ham, der

havde købt billetten til Francis. Hjertet begyndte at banke i hans bryst. Han følte sig overbevist om, at han nu skulle få sin faders stemme at høre. Ganske forsigtigt spadserede han i en stor bue forbi bænken, hvor de to herrer sad, gik så lydløst hen og satte sig lige bag ved dem. Heldigvis var de så optaget af deres samtale, at de ikke gav agt på noget andet. Som Francis havde forventet, blev deres konversation ført på engelsk.

"Deres mistanke begynder at blive rent ud utålelig for mig, Rolles," sagde den ældre herre. "Jeg siger Dem jo, at jeg gør mit bedste. Det er umuligt på et øjeblik at skrabe millioner ind. Har jeg ikke af ren velvilje taget mig af Dem – skønt De var mig fuldstændig fremmed? Lever De måske ikke i overflod på min bekostning?"

"På de forskud, De giver mig, mr. Vandeleur," rettede den anden.

"Nå ja, forskud, om De så vil," svarede Vandeleur i en ærgerlig tone. "Jeg har andet at tænke på end at veje mine ord så nøje. Forretning er forretning, og Deres affære – tillad mig at sige det – er af en alt for dunkel og lyssky art til, at De kan tillade Dem at tale i en sådan tone. De må enten stole på mig, eller lad mig være i fred og find en anden. Men lad os i alle tilfælde for Guds skyld se at få en ende på alle disse jeremiader!"

"Jeg begynder at lære denne verden at kende," svarede den anden. "Og jeg forstår meget vel, at De må have alle mulige motiver til at bedrage mig, men derimod ikke en eneste grund til at handle retfærdigt imod mig. Jeg bryder mig heller ikke om at vælge mine ord så nøjagtigt – og jeg siger Dem nu, at De selvfølgelig vil have juvelen for Dem selv – det ved De godt selv, og De tør ikke modsige mig. De har jo allerede forsøgt at

forfalske mit navn og undersøgt mit værelse under min fraværelse. Og jeg ved også nok, hvorfor De trækker tiden ud – De ligger på lur. De er ikke for morskabs skyld blevet diamantsøger, og før eller senere vil De – det være sig ved ærlige eller uærlige midler – lægge hænderne på den. Men dette skal have en ende, siger jeg Dem, og hvis De driver mig til yderligheder, skal De få at se, at jeg skal berede Dem en overraskelse!"

"Det klæder Dem virkelig ikke at komme med trusler," svarede Vandeleur. "Men det kan vi for resten være to om. Min broder er her i Paris, politiet er på sporet, og hvis De vedbliver at trætte mig med Deres velsignede katzenjammer, så skal *jeg* minsandten berede *Dem* en lille overraskelse, min bedste mr. Rolles. Men min overraskelse vil komme som en tyv om natten og én gang for alle. Forstår De det på engelsk, eller skal jeg måske sige det på hebraisk? Min tålmodighed med Dem er nu for alvor forbi. På tirsdag klokken syv, siger jeg, ikke en dag, ikke en time, ikke en brøkdel af et sekund før, om det også gjaldt at redde Deres liv! Hvis De ikke har lyst til at vente, kan De fare ad Helvede til og det så inderligt gerne for mig."

Med disse ord rejste diktatoren sig op fra bænken og gik hen ad Montmartre til. Han rystede på hovedet og svingede sin stok i den heftigste vrede. Men hans ledsager blev siddende på bænken og så meget nedbøjet ud.

Francis' forbavselse og forskrækkelse kendte ingen grænser. Hans følelser havde fået et slemt stød. Den forhåbningsfulde, ømme sindsstemning, i hvilken han havde taget plads på bænken, var blevet forvandlet til afsky og fortvivlelse. Gamle mr. Scrymgeour var – sådan tænkte han – en meget hyggeligere

og agtværdigere fader end denne voldsomme, fremfusende mand. Francis beholdt alligevel sin sindsnærværelse og lod ikke et minut gå, førend han begyndte at følge efter diktatoren.

Drevet af sin vredes glød skyndte denne sig fremad med raske skridt, og han var endog så fuldstændig optaget af sine egne tanker, at han slet ikke så sig tilbage, førend han nåede sit hjem.

Hans hus lå langt oppe i Rue Lepic. Man havde derfra en glimrende udsigt over hele Paris. Det var et toetages hus og havde grønne vinduesruder og grønne skodder, og alle de vinduer, der vendte ud til gaden, var hermetisk tillukkede. Man kunne se toppen af nogle træer stikke op over muren, og denne var beskyttet med små indmurede "spanske ryttere" på toppen. Diktatoren standsede et øjeblik, mens han søgte i sin lomme efter nøglen; derpå åbnede han og forsvandt ind ad døren.

Francis så sig omkring. Det var et meget ensomt nabolag, og huset lå aldeles isoleret inde i en have. Det så altså ud, som om hans observationer her måtte tage en brat ende. Ved nærmere eftersyn opdagede han imidlertid, at der lige ved siden af lå et højt hus, hvis gavl vendte ud mod haven, og på denne gavl fandtes et eneste vindue. Han gik så rundt omkring haven og fik der øje på en plakat, hvorpå der stod, at der var umøblerede værelser til leje. Ved efterspørgsel fik han oplyst, at netop det værelse, han havde brug for, nemlig det, hvis vindue vendte ud til diktatorens have, var ledigt. Francis tøvede ikke et øjeblik, han lejede værelset, betalte sin leje forud og skyndte sig derpå tilbage til sit hotel for at hente sine sager.

Om den gamle herre med sabelhugget var hans fader eller ej, vidste han ikke, og om han var på det rette spor eller ej, vidste

han heller ikke; men ét var han sikker på, og det var, at han var stødt på noget højst besynderligt, et meget mystisk forhold. Og han lovede sig selv, at han ikke ville ophøre med sine iagttagelser, førend han var trængt til bunds i hemmeligheden.

Fra vinduet i sit nye værelse havde Francis Scrymgeour en fuldkommen uhindret udsigt over haven, der omgav huset med de grønne skodder. Lige nedenfor ham bredte et stort, smukt kastanjetræ sine grene ud over et tarveligt havestuemøblement – en behagelig plads at benytte som spisestue i varme sommerdage.

På de tre sider af huset var terrænet skjult af en tæt vegetation; men mellem havemøblerne og huset var der en grussti, der fortsatte videre fra verandaen til havelågen. Gennem persiennen, som han ikke vovede at trække op af frygt for at tiltrække sig opmærksomhed, iagttog Francis nøje nabohuset og dets have; men han kunne dog ikke opdage meget, der sagde ham noget om dets beboeres vaner – ja, egentlig opdagede han ikke andet, end at de havde smag for ensomhed. Haven var som en klostergård, og huset så ud som et fængsel. Over alt var de grønne skodder lukket for, verandadøren var lukket, og så vidt han kunne se, fandtes der ikke et menneske i haven, som aftensolen just nu spredte sit skær over. Der var ikke andet end en svag røgsky fra en af skorstenene, som talte om, at der boede levende mennesker her.

For ikke at være helt uden beskæftigelse, og også for at omgive sig med et vist skær af viden havde Francis købt Euklids *Geometri* på fransk, og han begyndte nu, siddende på gulvet lænet op ad væggen, og med papiret på sin kuffert, at afskrive

og oversætte stykker af denne bog. Han havde jo nemlig hverken stol eller bord. Nu og da rejste han sig op og kastede et blik over mod huset med de grønne skodder; men vinduerne forblev lige lukkede og haven lige tom.

Ikke før sent ud på aftenen indtraf der noget, der blev ham løn for hans ulejlighed. Mellem klokken ni og ti vækkedes han nemlig ganske pludseligt ved en stærk ringen af den slummer, han for en kort tid var faldet i. Han skyndte sig hen til vinduet og så der mr. Vandeleur komme ud gennem verandaen, med en lygte i hånden, og klædt i en sort fløjlskåbe og en dertil passende hue. Lyden af låsen, der blev lukket op, hørte han tydeligt. Og et minut derefter kunne Francis ved lygtens skin se diktatoren, fulgt af en person af det forfærdeligste udseende gå tilbage ind i huset.

En halv times tid efter førte mr. Vandeleur den besøgende ud igen, og derefter satte han lygten fra sig på et af havebordene og blev derude, til han havde røget sin cigar ud. Francis, der kunne iagttage alle hans bevægelser, så, hvorledes han nu og da rystede asken af og med synligt velbehag og tog et kraftigt drag. Han så også, at den gamle herres blik var mørkt og truende, og at hans læber bevægede sig, som om alvorlige – og sandsynligvis ikke behagelige – tanker beskæftigede ham. Han havde næsten røget cigaren færdig, da en ung kvindestemme pludselig hørtes inde fra huset.

"Jeg kommer lige straks," svarede John Vandeleur.

Og dermed kastede han cigarstumpen fra sig, tog lygten og forsvandt i mørket under verandaen. Så snart døren var lukket, blev der øjeblikkelig fuldstændig mørkt over hele huset. Hvor meget Francis end anstrengte sig, kunne han ikke se så meget

som en lysstråle bag nogen af skodderne. Han antog derfor, at soveværelserne sikkert lå til den anden side.

Tidligt næste morgen (han var tidligt på færde efter at have tilbragt en ubehagelig nat på det bare gulv) fik han dog noget at se, der gav ham en anden forklaring på sagen. Den ene efter den anden af skodderne blev lukket op ved hjælp af en fjeder, og afslørede derved persienner af stål, som man ser dem for butiksvinduer, og disse blev rullet fra på samme måde som skodderne. I omtrent en times tid stod vinduerne åbne; derefter lukkede mr. Vandeleur dem egenhændigt, ligesom både jernpersiennerne og skodderne blev lukket til igen.

Mens Francis endnu stod og undrede sig over disse forsigtighedsforanstaltninger, så han porten blive åbnet og en ung pige komme ud og se sig omkring i haven. Hun dvælede næppe mere end tre minutter derude, og gik så ind igen, men det var dog tid nok til, at han kunne opdage, at hun havde et sjældent indtagende ydre. Hans nysgerrighed blev herved betydelig vakt, og hans mod og forhåbninger vågnede på ny. Hans faders lidet tiltalende væsen og hans mere end tvivlsomme levemåde ophørte fra dette øjeblik af med at tynge på ham, og han omfattede atter med glæde tanken om sin nye familie. Ja, hvad enten den unge dame viste sig at være hans søster eller hans tilkommende hustru, følte han sig overbevist om, at hun var en engel i menneskeskikkelse. Denne overbevisning fik snart en sådan magt over ham, at han følte en sær angst, da han pludselig kom til at tænke på, hvor lidt han i virkeligheden med sikkerhed vidste om denne sag, og hvorledes det var endog i høj grad muligt, at han var fulgt efter en forkert person, da han gik efter mr. Vandeleur.

Portneren, som han rettede nogle spørgsmål til om huset ved siden af, kunne ikke give ham mange oplysninger, men det lidt, han havde at fortælle, forekom meget mystisk og besynderligt. Den herre, der beboede huset med de grønne skodder, var en meget rig englænder, og åbenbart meget excentrisk. Han ejede store samlinger, som han opbevarede der i huset, og det var for at beskytte dem, han havde anskaffet jernpersienner, indviklede låse og "spanske ryttere" på havemuren. Han levede meget for sig selv, skønt han nu og da modtog besøg af nogle højst besynderlige personager, som han, efter hvad det lod til, havde en eller anden slags forretninger med. Og der boede ingen andre i huset end han og frøkenen, samt en gammel tjenestepige.

"Er frøkenen hans datter?" spurgte Francis.

"Ja, det er hun vist," svarede portneren. "Hun er datter i huset; men det er dog mærkværdigt at se, hvordan hun må arbejde. Skønt han er så rig, må hun gå på torvet og købe mad til dem. Ja, man kan såmænd se hende gå her forbi hver dag med sin kurv på armen."

"Og hvad med samlingerne?" spurgte den anden.

"De er umådeligt værdifulde. Men andet og mere kan jeg ikke fortælle Dem om dem; for siden mr. Vandeleur flyttede ind i huset, er intet menneske i hele kvarteret så meget som kommet over dørtærsklen."

"Nej, det vil jeg tro; men De må da vide noget om, hvad det er for skatte, han gemmer? Er det malerier, kostbare statuer, juveler, eller hvad?"

"Ja, det ved jeg ikke," sagde fyren og trak på skuldrene. "Det kan for den sags skyld være en samling sjældne gulerødder.

Hvor skulle jeg dog kunne vide noget om den ting? Huset bliver jo holdt tillukket som en fæstning – det kan De jo se."

Just som Francis efter disse trøstesløse ord vendte sig for at gå op til sit værelse igen, kaldte portneren ham tilbage.

"Jeg kommer for resten til at tænke på en ting," sagde han. "Jeg ved da, at mr. Vandeleur har været omkring i alle mulige og umulige krinkelkroge af verden, og jeg hørte en gang den gamle tjenestepige sige, at han havde ført en hel masse juveler med sig hjem. Hvis det er sandt, må der findes meget at se på derinde bagved jerngardinerne."

Ved teaterforestillingen om søndagen var Francis i god tid på sin plads. Den plads, der var blevet udset til ham, var kun to eller tre numre inde på venstre side af rækken og lige midt for en af logerne. Eftersom denne plads særligt var blevet foretrukket, lå der nok en betydning i dens beliggenhed, og hans første tanke var derfor at antage, at logen på hans højre side på en eller anden måde skulle gøre tjeneste i det drama, hvori han spillede en for ham selv ubekendt rolle. De, der sad i den loge, kunne – det forstod han nok – med lethed iagttage ham under hele forestillingen, hvis de havde lyst; og samtidig kunne de, da logen var så tilpas dyb, beskytte sig selv mod en tilsvarende iagttagelse fra hans side. Han lovede sig selv, at han ikke et eneste minut ville slippe denne loge af syne; og mens han tilsyneladende betragtede, hvad der gik for sig på scenen, stjal han sig hele tiden til at se op på den tomme loge.

Anden akt var allerede begyndt, ja, den nærmede sig endda sin slutning, da logedøren åbnedes og to personer kom ind. Francis kunne næppe beherske sin sindsbevægelse. Det var mr.

Vandeleur og hans datter, der trådte ind i logen. Blodet rullede hurtigere i hans årer, det susede for hans øren, og en svimmelhed bemægtigede sig ham. Han vovede ikke at betragte dem direkte af angst for at vække opmærksomhed. Teaterprogrammet, som han mekanisk læste om og om igen, skiftede farve fra hvidt til rødt for hans øjne. Og når han kastede et blik op på scenen, forekom den ham at være uendelig langt borte.

Nu og da vovede han at kaste et lynsnart blik op i logen, og en gang bildte han sig ind, at hans blik mødte den unge piges. Der fo'r som et stød gennem hele hans legeme, og alle regnbuens farver flimrede for hans øjne. Hvad ville han ikke have givet for at kunne høre, hvad mr. Vandeleur og dennes datter sagde til hinanden? Hvad ville han ikke have givet for at have haft mod til at løfte sin kikkert og iagttage deres bevægelser og ansigtsudtryk nærmere? Måske bestemtes i denne stund hele hans livs skæbne – og der sad han ude af stand til at blande sig i det, tvunget til i afmægtig angst at blive, hvor han var.

Endelig sluttede akten. Tæppet faldt, og de, der sad omkring ham, begyndte at forlade deres pladser for at gå ud i mellemakten. Det var jo ganske naturligt, at han gjorde det samme, og det var ikke blot naturligt, men ganske simpelt nødvendigt, at han da passerede tæt fordi den omtalte loge. Med opbud af alt sit mod nærmede Francis sig med sænket blik den plads, hvor de to sad. Han gik langsomt, for foran ham gik en gammel herre, der kun med stor møje kunne bevæge sig fremad. Hvad skulle han gøre? Skulle han tiltale Vandeleurs ved navn, når han gik forbi? Eller skulle han tage blomsten af sit knaphul og kaste den ind i logen? Eller skulle han vende sit

ansigt imod dem og betragte den unge pige, der enten var hans søster eller hans vordende hustru, med et langt, ømt blik? Mens hans tanker tumlede om mellem alle disse muligheder, så han pludselig i erindringen sin gamle, rolige tilværelse for sig fra banken, og for et øjeblik blev han grebet af en følelse af længsel efter det svundne.

Han var nu kommet lige midt ud for logen, og skønt han endnu var rådvild med hensyn til, hvad han skulle gøre, og hvorvidt han overhovedet skulle gøre noget, vendte han hovedet lidt og hævede blikket. I samme sekund undslap der ham et udbrud af skuffelse, og han stod som fastnaglet. Logen var tom. Mens han ganske langsomt havde nærmet sig, var mr. Vandeleur og hans datter i al stilhed forsvundet.

En herre bag ved ham mindede ham høfligt om, at han stod i vejen. Han begyndte da helt mekanisk at gå fremad igen og lod sig uden modstand af sværmen føre ud af teatret. Da han var kommet ud på gaden, blev han stående. Den svale aftenluft satte ham snart i stand til at blive herre over sig selv, og han mærkede nu med en vis forbavselse, at han havde en heftig hovedpine, og han huskede ikke et eneste ord af de to akter, han havde overværet.

Da hans sindsbevægelse nu lidt efter lidt lagde sig, efterfulgtes den af en uimodståelig trang til søvn. Og i en tilstand af umådelig træthed og næsten med en følelse af livslede tog han en droske og kørte til sin bolig.

Den følgende morgen stillede han sig på vagt for at vente på miss Vandeleur, når hun gik på torvet, og ved ottetiden så han hende meget rigtigt komme spadserende ned ad gaden. Hun

var enkelt, næsten fattigt klædt, men i hele hendes holdning og hendes måde at bære sit hoved lå noget så fornemt og yndefuldt, at hun ikke kunne andet end se fin ud selv i det tarveligste toilette. Ja, hun bar endog sin kurv på en sådan måde, at det så ud, som den var til pynt. Det forekom Francis, der sneg sig ind i en port, mens hun gik forbi, som om solskinnet fulgte hende og skyggerne veg til side, idet hun gik frem, og først nu bemærkede han, at en fugl sang i et bur et eller andet sted i nærheden.

Da hun var kommet forbi porten, trådte han ud, fulgte efter hende og tiltalte hende.

"Miss Vandeleur," sagde han.

Hun vendte sig om, og da hun så, hvem det var, blev hun ligbleg.

"Tilgiv mig!" sagde han. "Jeg forsikrer højt og dyrt, at det ikke var min hensigt at ville gøre Dem forskrækket, og der burde virkelig ikke være noget skræmmende i at træffe en person, der vil Dem det så godt som jeg. Og tro mig, min handlemåde er næsten dikteret af nødvendighed. Vi har mange fælles interesser, og jeg er desværre endnu uvidende om så meget. Der er sikkert mange ting, jeg burde gøre; men mine hænder er bundet. Jeg ved ikke en gang, hvilke følelser jeg bør nære, og heller ikke, hvem der er mine venner eller mine fjender."

Det kostede hende øjensynlig en kraftig anstrengelse at genvinde evnen til at tale.

"Jeg ved ikke, hvem De er," sagde hun.

"Jo, miss Vandeleur," bemærkede han, "bedre endda, end jeg ved det selv. Det er just den ting, jeg først og fremmest ønsker at få bragt lys i. Sig mig, hvad De ved om det," bad han. "Sig

mig, hvem jeg er, hvem De er, og på hvilken måde vore skæbner står i berøring med hinanden! Hjælp mig med at løse den gåde, der hviler over mit liv, miss Vandeleur – blot et par ord til vejledning, blot min faders navn, om De så vil – og jeg skal nøjes med det og være Dem ubeskrivelig taknemmelig."

"Jeg vil ikke prøve på at bedrage Dem," svarede hun. "Jeg ved, hvem De er; men jeg har ikke lov til at sige det."

"Sig i alt fald, at De tilgiver mig min dristighed, da skal jeg siden vente tålmodigt," sagde han. "Hvis jeg intet får at vide, må jeg jo finde mig i det. Det er grusomt nok; men jeg kan bære både det og mere til om fornødent. Men forøg blot ikke min uro med den tanke, at jeg har gjort Dem til min uven."

"Nej, De gjorde jo kun, hvad der var helt naturligt," sagde hun, "og jeg har intet at tilgive Dem. Farvel!"

"Skal jeg betragte det som et fuldstændigt farvel?" spurgte han.

"Det ved jeg ikke," svarede hun. "I hvert fald farvel for nu, hvis De synes."

Med disse ord var hun borte.

Francis vendte forvirret tilbage til sin bolig. Den formiddag gjorde han just ikke store fremskridt i sin Euklid, for han opholdt sig mere ved vinduet end ved det improviserede skrivebord. Alligevel forefaldt der, indtil han gik til middag, intet, der var værd at lægge mærke til, i huset med de grønne skodder – når undtages, at han så miss Vandeleur komme hjem og møde faderen, der netop på dette tidspunkt sad og røg en cigar på verandaen. Den unge mand stillede i største hast sin sult på en nærliggende restaurant og vendte hurtigt og stadig nysgerrig tilbage til huset i Rue Lepic. Udenfor havemuren red

nu en tjener frem og tilbage, idet han førte en sadlet hest ved tøjlen; og portneren i det hus, hvor Francis boede, stod lænet mod portstolpen og røg sin pibe, hensunket i betragtning af liberiet og hestene.

"Se!" sagde han til den unge mand. "Hvilke prægtige dyr og hvilken fin dragt! Det tilhører alt sammen en broder til mr. Vandeleur, som nu er derinde på besøg. Han er en høj herre, en general i Deres hjemland, og De har uden tvivl hørt tale om ham."

"Nej, "svarede Francis, "jeg må erkende, at jeg aldrig før har hørt tale om general Vandeleur. Vi har mange officerer af den grad, og jeg har altid kun haft omgang med civile."

"Det er ham, der har mistet den store indiske juvel. Det har De da i alt fald læst om i aviserne?"

Så snart Francis kunne slippe fra portneren, ilede han op ad trappen og skyndte sig hen til vinduet. Lige nedenfor den åbning i kastanjeløvet, hvorigennem han havde fri udsigt, sad to herrer og røg cigarer, mens de talte indbyrdes. Generalen – en rødmosset herre med et militært ydre – havde unægtelig en vis familielighed med broderen. Nogle af ansigtstrækkene lignede dennes, og han havde noget – om ikke meget – af dennes statelige holdning. Men han var ældre og mindre af vækst. Han lignede ham næsten, som om han var en karikatur af ham, og ved siden af diktatoren gjorde han et ret ynkeligt indtryk.

De bøjede sig frem over bordet og talte med hinanden med synlig interesse, men med så lav røst, at Francis kun kunne høre et og andet af og til. Men hvor lidt han end hørte, blev han dog overbevist om, at samtalen drejede sig om ham selv og hans

fremtid. Flere gange hørte han navnet Scrymgeour og endnu oftere kunne han skelne ordet Francis.

Til sidst udbrød generalen vredt:

"Francis Vandeleur! Francis Vandeleur, siger jeg dig!"

Diktatoren gjorde en foragtende gestus, men den unge mand kunne ikke høre hans svar.

Var han mon den Francis Vandeleur, de talte om? Var der tale om det navn, han skulle giftes under? Eller var det hele en drøm, et fantasibillede, fremkaldt af hans egen indbildning, af hans tankers syslen med hans egen person?

Efter endnu en stunds uhørlig samtale syntes der atter at opstå en meningsforskel mellem de to under kastanjen, og på ny hævede generalen vredt stemmen, så hans ord blev hørlige for Francis.

"Min hustru?" udbrød han. "Jeg har for stedse brudt med min hustru. Jeg vil ikke høre hendes navn! Jeg *tåler* ikke en gang at høre det."

Og han bandede højlydt og slog sin knyttede hånd i bordet.

Det syntes, som om diktatoren næsten på en faderlig måde søgte at berolige ham. Og en stund efter fulgte han ham til døren, hvor de to brødre helt venskabeligt tog afsked med hinanden. Men så snart døren havde lukket sig bag generalen, brød John Vandeleur ud i en latter, som i Francis' øren lød uvenlig, ja næsten satanisk.

Endnu en dag var således gået, og Francis havde egentlig ikke opdaget noget. Han sagde imidlertid til sig selv, at den påfølgende dag var tirsdag – den dag, præsidenten havde nævnt for den unge mand med det gejstlige ydre – og han tænkte, at han da nok skulle gøre nogle bemærkelsesværdige

opdagelser. Om de ville blive af lykkelig eller ulykkelig art, vidste han ikke; men noget ville han dog få at vide, ja, hvis han havde held med sig, ville han måske i løbet af den næste dag have opdaget hele den hemmelighed, der omgav hans fader og hans familieforhold.

Denne dag dækkede man middagsbordet ude i haven, der omgav huset med de grønne skodder. Man gjorde sig en del umage med det. Det bord, der mellem kastanjeløvet var synligt for Francis, dækkedes som anretterbord med tallerkener til udskiftning og ingredienserne til salat. Det andet bord, der næsten var helt skjult for ham, arrangeredes med pladser for middagsgæsterne, og Francis kunne se et glimt af en hvid dug og noget sølvtøj på det.

Mr. Rolles indfandt sig præcis på det for middagen fastsatte klokkeslæt; han lignede et menneske, der er på sin post, og han talte dæmpet og i korte sætninger. Diktatoren syntes derimod at være særdeles livlig og opstemt. Hans latter genlød ofte i haven, og af det skiftende tonefald kunne man forstå, at han fortalte historier og efterlignede forskellige folks måde at tale på. Før han og den unge præst havde drukket deres vermouth ud, syntes al følelse af mistro også at være borte, og de to herrer talte med hinanden som et par glade skolekammerater.

Efter en tids forløb kom frøken Vandeleur ud, bærende på suppeterrinen. Mr. Rolles skyndte sig hende i møde og bad om at måtte hjælpe hende; men hun afslog det smilende, og der veksledes nu mellem dem alle tre en række spøgende bemærkninger, der syntes at alludere til den primitive måde, man betjente sig selv på.

"Man føler sig mere ugenert," lød det fra mr. Vandeleur.

Et minut efter indtog de alle tre deres pladser ved bordet, og Francis kunne nu hverken se eller høre mere af, hvad der foregik dernede. Men middagen syntes at forløbe i en glad og munter stemning; der hørtes en uafbrudt lyd af stemmer samt af knive og gafler, der klirrede, og Francis, der kun havde en bolle, han kunne bide af, blev grebet af misundelse med dem dernede. Selskabet skyndte sig øjensynlig ikke. I god ro spistes den ene ret efter den anden, og til sidst serveredes der en udsøgt dessert med en fin, gammel vin til; diktatoren trak selv flasken op. Da det begyndte at blive mørkt, blev der stillet en lampe på spisebordet og et par lys på anretterbordet; det var en fuldstændig vindstille aften med ren luft og en stjerneklar himmel. Fra verandaens dør og vinduer strømmede der desuden et stærkt lysskær ud, som oplyste haven og bragte løvet til at flimre mod den mørke baggrund.

For tiende eller ellevte gang gik miss Vandeleur nu ind i huset, og denne gang vendte hun tilbage med kaffebakken, som hun stillede på anretterbordet. I samme øjeblik rejste hendes fader sig fra sin plads.

"At servere kaffen tilkommer mig," hørte Francis ham sige.

Og et sekund efter så han sin formodede fader stå ved anretterbordet i skinnet fra de to lys.

Mr. Vandeleur hældte den brune, stimulerende drik op i to kopper, idet han samtidig fortsatte samtalen med sine to bordfæller bagved. Med en hurtig bevægelse, der næsten vidnede om en taskenspillers færdighed, tømte han derpå indholdet af en lille flaske ud i den mindste af de to kopper. Han gjorde dette med så utrolig en hast, at selv Francis, der så ham lige ind i ansigtet, næppe fik tid til at bemærke, hvad han

foretog sig, før det var sket. Straks efter vendte mr. Vandeleur, stadig leende, tilbage til middagsbordet med en kop i hver hånd.

"Før vi har drukket dette," sagde han, "kan vor så meget omtalte israelit være her."

Det er umuligt at beskrive den forbavselse og forskrækkelse, der havde grebet Francis Scrymgeour. Han så en lumsk handling blive begået lige for sine øjne, og han følte det som sin pligt at stille sig i vejen; men han forstod ikke, hvad han skulle gøre. Måske var det hele blot en spøg, og hvilken rolle ville han så ikke komme til at spille, hvis han uden grund blandede sig i det og hævede sin stemme til en unødig advarsel? Men hvis det på den anden side virkelig var en forbrydelse, der her blev begået, var forbryderen måske hans egen fader, og hvor sørgeligt ville det ikke være for ham, hvis han havde været medvirkende til at styrte ham? For første gang begyndte han at få forståelse af, hvilken stilling han indtog som spion. At stå der som en uvirksom tilskuer i et sådant afgørende øjeblik og med et sådant virvar af stridende følelser i sin sjæl var en uhørt kval. Han greb fat i persiennen, hans hjerte bankede heftigt og uregelmæssigt i hans bryst, og sveden løb ad ham.

Således gik flere minutter.

Det forekom ham, som om samtalen dernede begyndte at dø hen. Endnu mærkedes dog intet, der tydede på nogen foruroligende hændelse.

Men pludselig hørtes en klirrende lyd, som om et glas gik i stykker, og derefter en dump lyd, som om nogen var faldet med hovedet mod bordet. I samme øjeblik lød et gennemtrængende skrig gennem haven.

"Hvad har du gjort?" råbte miss Vandeleur. "Ak, han er død!"

Diktatoren svarede med en hidsig hvisken, så stærk og hvæsende, at hvert ord kunne høres af den lyttende Francis ved vinduet.

"Stille!" sagde han. "Fyren er lige så levende som jeg. Tag et tag i hans fødder, du, så skal jeg tage ham i skuldrene!"

Francis hørte, hvorledes miss Vandeleur brast ud i en heftig gråd.

"Hører du, hvad jeg siger dig!" vedblev diktatoren i samme tone. "Eller vil du måske hellere have, at vi skal blive uenige? Du må vælge, min bedste frøken Vandeleur."

En ny tavshed indtrådte. Derpå hørtes atter diktatorens stemme.

"Tag nu bare fyren i fødderne," sagde han. "Jeg må have ham båret ind i huset. Hvis jeg var noget yngre, kunne jeg klare mig selv uden noget menneskes hjælp. Men nu da jeg har alderdommen at kæmpe med og mine hænder har mistet deres tidligere kraft, må jeg bede om din hjælp."

"Men det er jo en forbrydelse," svarede den unge pige.

"Jeg er din fader," sagde mr. Vandeleur.

Disse ord syntes at fremkalde den tilsigtede virkning. En slæbende lyd hørtes nu på grusgangen, en stol væltedes omkuld, og derpå så Francis fader og datter komme bærende med mr. Rolles. Den unge præsts lemmer hang slappe ned, hans ansigt var ligblegt, og hans hoved dinglede for hvert skridt, de tog.

Levede han, eller var han død? Trods diktatorens ord var Francis mest tilbøjelig til at tro det sidste. En forfærdelig forbrydelse var øjensynlig blevet begået, en skrækkelig ulykke

havde ramt beboerne i huset med de grønne skodder. Til sin store forbavselse mærkede Francis, at hans rædsel for selve den forbryderiske handling var mindre end hans uro for den unge pige og den gamle mand, som han antog befandt sig i en meget farlig situation. En stærk følelse af øm overbærenhed og offervillig hjælpsomhed dukkede op i hans hjerte; også han ville bistå sin fader i kampen mod dette menneske – ja, mod hele menneskeslægten, mod skæbnen og retfærdigheden. Han trak i et tag persiennen op, lukkede øjnene og kastede sig med udstrakte arme ned i kastanjens tætte løvværk.

Kvist efter kvist gled bort fra hans famlende hænder eller brast under hans tyngde. Men så stødte han pludselig mod en stærk gren, der holdt ham oppe et par sekunder; så lod han sig falde og landede tungt på bordet. Inde fra huset hørtes et skrig af forskrækkelse, som lod ham forstå, at hans tilsynekomst ikke var forblevet ubemærket. Han vaklede, men genvandt atter ligevægten og skyndte sig i et par hurtige spring hen til verandaen, hvor han standsede udenfor døren.

I et lille værelse, belagt med et groft, tykt tæppe, og langs hvis vægge der stod glasskabe, fulde af sjældne og kostbare nipsting, stod mr. Vandeleur bøjet over mr. Rolles' livløse legeme. Just idet Francis nåede døren, rejste diktatoren sig op, og hans hænder famlede hurtigt ved noget; det varede kun et sekund, så var det gjort. Den unge mand kunne ikke med sikkerhed sige, hvad det var; men det forekom ham, at præsidenten havde taget noget, der lå inde ved præstens bryst, havde set på det i brøkdelen af et sekund, mens det lå i hans hånd, og derefter hurtigt givet det videre til sin datter.

Alt dette var udført, mens Francis endnu stod med den ene fod på tærsklen og den anden løftet for at gå videre. Et øjeblik efter lå han på knæ foran mr. Vandeleur.

"Fader," udbrød han. "Lad også mig hjælpe dig! Jeg vil gøre alt, hvad du ønsker, og ikke stille noget spørgsmål. Jeg vil lyde dig, om også jeg skal sætte mit liv på spil. Behandl mig som en søn, og du skal få at se, at jeg nærer sønlige følelser."

En salve af eder og forbandelser var diktatorens første svar.

"Søn og fader!" skreg han. "Fader og søn? Hvad er dette for sindssyge påfund? Hvorledes er De kommet ind i haven? Hvem er De? Og hvad i Herrens navn vil De?"

Med et forbavset og skamfuldt udtryk rejste Francis sig op og stod nu der tavs og ganske afvæbnet.

Da syntes der med ét at gå et lys op for mr. Vandeleur, og han begyndte højlydt at le.

"Å, jeg forstår!" udbrød han. "De er vel denne Scrymgeour! Nuvel, hør da, mr. Scrymgeour. Jeg skal fortælle Dem, hvilken situation De befinder Dem i. De har ved vold eller list, og absolut ikke efter nogen opfordring fra min side, trængt Dem ind i min have. Og De kommer i en temmelig ubelejlig stund, just da en gæst er besvimet ved mit bord, og overøser mig med Deres ømhedsforsikringer. De er ikke *min* søn. De er uægte søn af min broder og en eller anden vulgær tøs, hvis De endelig vil vide det. Jeg for min del betragter Dem med en ligegyldighed, der grænser meget nær til uvilje – og af hvad jeg nu har set af Deres opførsel, drager jeg den slutning, at Deres indre passer godt til Deres ydre. Det er måske nogle ydmygende efterretninger, De her har fået, men jeg råder Dem til at tage dem med ro. Og hav så den godhed at befri os for Deres

nærværelse. – Hvis jeg ikke var optaget," tilføjede præsidenten med en forfærdelig ed, "skulle jeg minsandten yderligere have givet Dem en ordentlig omgang, inden De gik."

Dybt ydmyget hørte Francis på ham. Havde det været muligt, ville han have skyndt sig derfra; men da han ikke uden hjælp kunne komme ud fra dette sted, hvor han ulykkeligvis havde trængt sig ind, kunne han ikke gøre andet end at stå der stum og ubevægelig som et andet fjog.

Det var miss Vandeleur, der brød stilheden.

"Fader, nu taler du i vrede," sagde hun. "Mr. Scrymgeour har måske begået en fejltagelse; men han har da ment det godt."

"Tak, fordi du gav dit besyv med i sagen!" sagde diktatoren. "Du mindede mig derved om noget, som jeg anser det for en æressag at sige mr. Scrymgeour. Min broder," fortsatte han og vendte sig til den unge mand, "har været enfoldig nok til at give Dem et underhold, og han har også været dum og uforskammet nok til at foreslå ægteskab mellem Dem og denne unge dame. De blev for et par aftener siden stillet til skue for hende, og det glæder mig at kunne sige, at hun med afsky viste enhver tanke om giftermål fra sig. Jeg vil desuden tilføje, at jeg har en ganske betydelig indflydelse på Deres fader, og det skal sandelig ikke være min skyld, hvis De ikke bliver berøvet Deres underhold og sendt tilbage til Deres bank, inden ugen er gået."

Tonen i den gamle herres stemme var om muligt endnu mere sårende end hans ord. Francis følte sig som genstand for den grusomste, uudholdeligste foragt. Det løb rundt i hans hoved, han skjulte sit ansigt i hænderne, og en tåreløs hulken af pine og kval opsteg fra hans bryst. Men miss Vandeleur trådte nu atter beroligende og hjælpende til.

"Mr. Scrymgeour," sagde hun med klar og rolig stemme, "De skal ikke lade min faders hårde ord gå Dem til hjerte. Jeg følte ikke nogen afsky for Dem. Jeg bad tværtimod om tilladelse til at gøre Deres nærmere bekendtskab. Og hvad det, der er gået for sig her i aften angår, har det, tro De mig, vakt både min deltagelse og min agtelse for Dem."

I dette øjeblik gjorde mr. Rolles en krampagtig bevægelse med den ene arm, hvilket overbeviste Francis om, at han nu begyndte at vågne af bedøvelsen. Mr. Vandeleur bukkede sig ned og studerede nøje præstens ansigt i nogle sekunder.

"Nå, nå!" udbrød han, idet han løftede hans hoved op. "Lad der så komme en ende på dette her! Og siden du så højt beundrer den unge mands opførsel, min nådige frøken Vandeleur, så tag et lys og vis denne bastard ud!"

Den unge pige skyndte sig at adlyde denne befaling.

"Tak," sagde Francis til hende, så snart han befandt sig ene med hende i haven. "Jeg takker Dem af hele mit hjerte. Dette har været den bitreste aften i mit liv; men jeg vil altid have ét smukt minde tilbage fra den."

"Jeg sagde blot, hvad jeg følte," svarede hun. "Det skar mig i hjertet, at De blev behandlet på den måde."

De var nu kommet hen til havelågen, og miss Vandeleur stillede lyset på jorden og tog nøglerne frem.

"Et eneste ord til!" sagde Francis. "Det er vel ikke sidste gang, vi ses – får jeg ikke lov til at se Dem igen?"

"Desværre, nej. De hørte jo, hvad min fader sagde. Hvad kan jeg gøre andet end at lyde?"

"Sig mig i det mindste, at det ikke er *Deres* vilje aldrig mere at se mig for Deres øjne!"

"Nej, det kan De tro, det er det aldeles ikke," svarede hun. "De gør indtryk af at være både modig og hæderlig."

"Vil De da ikke give mig en erindring om Dem?"

I et minut stod hun ubevægelig med hånden på lågen; alle låse og slåer var lukket op, hun manglede kun at åbne selve lågen.

"Hvis jeg vil opfylde Deres begæring, vil De så love til punkt og prikke at gøre, som jeg siger?" sagde hun.

"Hvor kan De spørge? De behøver blot at sige et ord, og jeg adlyder villigt!"

Sagte stødte hun lågen op.

"Nuvel da," udbrød hun. "De ved ikke, hvad det er, De beder om. Men hvad der end sker," vedblev hun, "kom ikke tilbage til dette hus! Skynd Dem til de mere oplyste og befærdede dele af byen og vær også der på vagt; for De er i større fare, end De aner. Og lov mig, at De end ikke kaster et blik på den erindring, jeg giver Dem, før De befinder Dem på et ganske sikkert sted."

"Det lover jeg," svarede Francis.

Hun lagde da noget i den unge mands hånd, der var løst indpakket i et lommetørklæde; og samtidig puffede hun ham ud på gaden med større styrke, end han ville have troet hende i besiddelse af.

"Så, skynd Dem nu af sted!" råbte hun.

Og lidt efter hørte han lågen blive lukket bag sig og lyden af slåer, der blev sat for.

"Ja, ja, siden jeg har lovet det ..." udbrød han.

Og dermed fo'r han ned ad den lille gade, der fører til Rue Ravignan.

Han var imidlertid ikke nået halvtreds skridt fra huset med de grønne skodder, før et skrækkeligt brøl skar gennem aftenens stilhed. Ganske mekanisk blev han stående. En anden spadserende fulgte hans eksempel, og i de omliggende huse så han folk komme til vinduerne. En ildebrand kunne ikke have forårsaget mere uro. Og dog syntes dette forfærdelige uvæsen at komme fra et eneste menneske – en mand, der var ved at forgå af sorg og raseri, ligesom en løvinde, der er blevet berøvet sine unger. Og til sin forbavselse og forskrækkelse hørte Francis, at det var hans eget navn, der i forening med engelske eder og forbandelser slyngedes ud i luften af denne forfærdelige stemme.

Hans første indskydelse var at vende tilbage til præsidentens hus, den næste var at huske på miss Vandeleurs ord, og fortsætte flugten endnu hurtigere end før. Han vendte sig netop om for at gøre dette, da diktatoren, højlydt skrigende og med det hvide hår flagrende omkring hovedet styrtede forbi ham som skudt ud af en kanon.

"Nå, det var sandelig ikke langt fra, at han havde fået fat i mig!" tænkte Francis ved sig selv. "Hvad han vil mig, og hvorfor han er i den grad ude af sig selv, det kan jeg ikke begribe. Men han er øjensynlig ikke noget behageligt selskab for øjeblikket, og det klogeste, jeg kan gøre, er vist at lyde miss Vandeleurs råd."

Dermed vendte han om og ilede tilbage i den tanke at tage vejen ad selve Rue Lepic, mens hans forfølger blev ved med at fare ned ad den anden gade. Denne plan var imidlertid ikke særlig klogt udtænkt. Det bedste, han havde kunnet gøre, var at gå ind i den nærmeste café og sætte sig der og vente, til

forfølgerens første ophidselse var ovre. Men Francis havde ingen erfaring eller særlige anlæg for denne slags småintriger, og han tænkte, at han ikke havde andet end en ubehagelig samtale at frygte, og han syntes, at han allerede havde haft nok af den slags for denne aften. Ikke heller faldt den tanke ham ind, at der bagved alt dette kunne ligge noget, som miss Vandeleur havde fortiet for ham. Medtaget og ilde tilredt både legemligt og sjæleligt var han – det første var fuldt af blå mærker, den anden af skuffelsens smertende pile – og han sagde til sig selv, at mr. Vandeleur var i besiddelse af en rigtig giftig tunge.

Tanken om hans medtagne legeme mindede ham nu om, at han ikke blot havde forladt sit værelse uden hat på hovedet, men at hans klæder også var blevet meget ilde tilredte af hans spring ned gennem kastanjen. I en butik købte han derfor en billig bredskygget hat og fik sin dragt bragt nogenlunde i orden. Erindringen, han havde fået af frøken Vandeleur, og som endnu lå indpakket i lommetørklædet, stoppede han ned i sin bukselomme.

Men ikke mange skridt fra denne butik fik han pludselig et heftigt stød, en hånd pressedes om hans strube, et afsindigt ansigt grinede lige foran ham, og fra den åbne mund hørtes en salve af eder. Diktatoren, der ikke havde fundet noget spor af sit bytte, var nemlig nu vendt tilbage den anden vej. Francis var en kraftigt bygget ung mand; men han kunne dog ikke måle sig med sin modstander hverken i styrke eller i dygtighed til at brydes, og efter nogle mislykkede forsøg på at stritte imod gav han sig fuldstændig i sin besejrers vold.

"Hvad er det, De vil mig?" sagde han.

"Det kan vi tale om, når vi kommer hjem til mig," svarede diktatoren barsk.

Hermed slæbte han den unge mand med sig op ad bakken hen mod huset med de grønne skodder.

Men skønt Francis ikke længere strittede imod, afventede han dog en gunstig lejlighed til at forsøge at genvinde sin tabte frihed. Med et heftigt ryk, der efterlod hans frakkekrave i mr. Vandeleurs hånd, sled han sig løs og fo'r i største hast ad boulevarderne til.

Forholdet mellem dem var nu omvendt – var diktatoren stærkere end Francis, så var Francis, der jo befandt sig i sine bedste ungdomsår, så meget mere hurtig til bens, og snart var det lykkedes ham at blive borte i trængslen på de befærdede gader. Med genvundet mod, men dog med en følelse af voksende uro i sin sjæl, gik han nu hurtigt fremad, til han kom ud på Place de l'Opéra, der var lys som om dagen af alle de elektriske lampers skin.

"Denne plads må miss Vandeleur vel have forestillet sig er sikker," tænkte han.

Og så gik han på højre side hen ad boulevarden og trådte ind i Café Américain, hvor han bestilte et glas øl. Det var både for sent og for tidligt for det store flertal af cafeens sædvanlige kunder. Kun en to-tre herrer sad hist og her ved forskellige borde og langt fra hinanden, og Francis var alt for optaget af sine egne tanker til blot at lægge mærke til deres nærværelse.

Han trak nu lommetørklædet op af lommen. Det, der var indsvøbt i det, viste sig at være et etui af safian med forgyldte kanter og ornamenter. Det gik op, da han trykkede på en fjeder, og for den rædselsslagne unge mand åbenbarede sig nu dets

indhold – en diamant af uhørt størrelse og en sjælden glans. Fundet var så uventet og uforklarligt, og stenen tydeligvis af en så enorm værdi, at Francis blot sad ubevægelig og stirrede ned på det åbne etui som et menneske, der pludselig har mistet sin forstand.

Da blev der lagt en hånd på hans skulder – let, men dog fast – og en dæmpet stemme, der dog havde en befalende klang, sagde i hans øre:

"Luk etuiet, og tag Dem sammen!"

Francis så op og opdagede ved siden af sig en ung mand med et fint, belevent udseende og på samme tid enkelt og elegant klædt. Herren havde rejst sig fra et bord i nærheden, han havde taget sit glas med sig og sad nu på en stol ved siden af Francis.

"Luk etuiet," gentog han, "og stik det roligt ned i Deres lomme igen, hvor det, efter hvad jeg er overbevist om, aldrig burde være kommet. Forsøg også, beder jeg Dem, at aflægge den forbavsede mine, og lad, som om jeg er en af Deres bekendte, De tilfældigt træffer på … Sådan! Skål! Det var bedre! Min herre, jeg er bange for, De er en amatør."

Den fremmede udtalte de sidste ord med et smil, der syntes at rumme en underforstået mening. Så lænede han sig tilbage i stolen og tog et drag af sin cigar.

"I Himlens navn," sagde Francis, "sig mig, hvem De er, og hvad alt dette betyder. Hvorfor jeg skulle adlyde Deres temmelig usædvanlige anvisninger, ved jeg i grunden ikke; men jeg har i aften været ude for så mange mærkværdige hændelser, og alle de mennesker, jeg møder, opfører sig så besynderligt, at jeg tror, jeg er ved at blive afsindig, eller måske er landet på en anden planet. Deres ydre indgiver mig imidlertid tillid, De ser

god, klog eg erfaren ud. Sig mig da, hvorfor De tiltaler mig på så ejendommelig en måde?"

"Alt til sin tid," svarede den fremmede. "Jeg må imidlertid først have nogle oplysninger af Dem. De må sige mig, hvorledes De er kommet i besiddelse af den store indiske juvel, Rajahens Diamant?"

"Den indiske juvel?" gentog Francis.

"Hvis jeg var i Deres sted, ville jeg ikke tale så højt," afbrød den fremmede. "Men det er hævet over al tvivl, at det er Rajahens Diamant, De har i Deres lomme. Jeg har både set den og holdt den i min hånd over tyve gange, den gang den befandt sig i sir Thomas Vandeleurs samling."

"Sir Thomas Vandeleur ... generalen ... min fader," udbrød Francis.

"Deres fader?" gentog den fremmede spørgende. "Jeg anede ikke, at generalen havde nogle børn."

"Jeg er ikke ægtefødt," svarede Francis rødmende.

Den fremmede herre bukkede med en alvorlig mine. Det var et respektfuldt buk, som om han i tavshed bad om forladelse, og Francis følte sig – uden egentlig at vide hvorfor – trøstet og beroliget. Denne mands selskab gjorde ham godt. Han havde en fornemmelse af at befinde sig på fast grund, og en følelse af respekt for den anden fyldte ham. Han følte, at han befandt sig i selskab med en person af en højere klasse.

"Jeg mærker," sagde den fremmede, "at Deres oplevelser ikke har været af en ganske fredelig natur. Deres krave er itu, De har skrammer i ansigtet og er en rift i tindingen. Jeg håber, De undskylder min nysgerrighed, når jeg beder Dem forklare, hvorledes De er blevet således medtaget, og hvordan det

hænger sammen, at De har tyvekoster til en så kolossal værdi i Deres lomme."

"Jeg må virkelig benægte, hvad De siger," svarede Francis i en heftig tone. "Jeg har ingen tyvekoster hos mig. Og hvis det er juvelen, de mener, fik jeg den for en time siden af miss Vandeleur, der bor i Rue Lepic."

"Af miss Vandeleur i Rue Lepic!" gentog den anden. "Deres oplysninger interesserer mig mere, end De kan ane. Fortæl mere – jeg beder Dem!"

"Du gode Gud!" udbrød Francis.

Han kom pludselig til at tænke tilbage. Han så atter for sig, hvorledes mr. Vandeleur tog noget fra sin bedøvede gæsts bryst, og han følte sig i dette øjeblik overbevist om, at dette noget var et læderetui.

"De har fundet en forklaring på sagen, tror jeg?" sagde den fremmede herre.

"De skal få alt at høre," svarede Francis. "Jeg ved ganske vist ikke, hvem De er; men jeg tror, at De er et hjælpsomt menneske, som det er værd at vise sin fortrolighed. Jeg føler mig, som om jeg var ude på fremmede farvande. Jeg behøver råd og støtte, og siden De selv opmuntrer mig, vil jeg fortælle Dem hele historien."

Herefter fortalte han i korthed, hvad han havde oplevet, lige siden den dag da han fra sin bank var blevet kaldt op til advokaten.

"I sandhed en højst mærkværdig historie!" sagde den fremmede, da den unge mand havde endt sin fortælling. "Og Deres situation er fuld af farer og besværligheder. Mange ville

råde Dem til at opsøge Deres fader og give ham juvelen; men jeg har nu en anden mening ... Hov! Opvarter!" råbte han.

En opvarter kom hen til dem.

"Vil De være så god at bede ejeren af cafeen her om at komme herhen et øjeblik," sagde han. Francis lagde atter mærke til, at både hans tone og måde at være på vidnede om, at han var vant til at kommandere.

Opvarteren forsvandt og kom efter et minuts forløb tilbage med indehaveren, der bukkede ærbødigt.

"Hvad kan jeg være til tjeneste med?" sagde han.

"Vil De have den godhed at sige denne herre" – hermed pegede han på Francis – "hvem jeg er!"

"De har den ære," sagde indehaveren til den unge Scrymgeour, "at sidde ved samme bord som Hans Højhed prins Florizel af Bøhmen."

Francis rejste sig hurtigt op og bukkede ydmygt for prinsen. Men denne bad ham sætte sig ned igen.

"Jeg takker Dem meget," sagde Florizel til indehaveren; "og jeg beder Dem undskylde, at jeg har gjort Dem ulejlighed for en sådan bagatels skyld!"

Og han afskedigede ham med en håndbevægelse.

"Og nu," fortsatte prinsen og vendte sig til Francis, "giv mig nu juvelen!"

Uden et ord rakte Francis ham etuiet.

"De har handlet ret," sagde Florizel. "Deres følelser har ledt Dem på det rette spor, og De vil senere hen blive taknemmelig for de skæbnens tilskikkelser, De i aften har været udsat for. En mand kan komme ud for tusind besværligheder og brydsomme forhold, mr. Scrymgeour, men hvis blot hans sind er redeligt og

hans forstand uformørket, kan han gå igennem det hele og overvinde alt med uformindsket hæder. De kan nu være aldeles rolig. Deres anliggender er nu i min hånd, og jeg vil med Forsynets hjælp få kraft til at føre sagen til et godt resultat. – Vær nu så god at følge med mig ud til min vogn."

Med disse ord rejste prinsen sig op, og efter at han havde givet opvarteren en guldmønt, førte han den unge mand med sig ud fra cafeen og over boulevarden hen til en ventende vogn, der så ganske almindelig og fordringsløs ud.

"Denne ekvipage," sagde han, "stiller jeg til Deres disposition. Hent Deres ejendele så hurtigt som muligt, så vil mine tjenere føre Dem til en villa i nærheden af Paris; der kan De have det ganske bekvemt, mens jeg ser at bringe orden i Deres affærer. De vil der finde en smuk have, et udmærket bibliotek, en dygtig kok, vinkælder og gode cigarer ... Jérome," fortsatte han, henvendt til tjeneren, "du har hørt, hvad jeg nu har sagt. Jeg overlader mr. Scrymgeour i din varetægt, og jeg ved, at du vil passe godt på min ven."

Francis fremstammede nogle taksigelser.

"Der bliver tid nok til at takke mig," svarede prinsen, "når De er blevet anerkendt af Deres fader og gift med frøken Vandeleur."

Med disse ord forlod prinsen ham og begav sig langsomt ad Montmartre til. Han råbte en droske an, der kom forbi, sagde, hvor den skulle køre hen, og befandt sig efter et kvarters forløb udenfor mr. Vandeleurs havelåge, som han bankede hårdt på.

Lågen blev åbnet med iagttagelse af alle forsigtighedsregler af diktatoren selv.

"Hvem er det?" sagde denne.

"De må undskylde mig, mr. Vandeleur, at jeg besøger Dem så sent om aftenen," svarede prinsen.

"Deres Højhed er altid velkommen," svarede mr. Vandeleur og trådte et par skridt tilbage.

Prinsen benyttede sig af, at vejen på denne måde blev fri, og uden at vente på sin vært gik han lige ind i huset og åbnede døren til salonen. Derinde sad to mennesker. Den ene var miss Vandeleur, på hvis øjne man tydeligt kunne se, at hun havde grædt, og hvis skuldre endnu fra tid til anden skælvede af en hulken. I den anden person genkendte prinsen den unge mand, der for omtrent en måned siden i klubben i London havde stillet ham de mærkelige spørgsmål.

"God aften, miss Vandeleur," sagde Florizel. "De ser træt ud. Og det er jo mr. Rolles, hvis jeg ikke tager fejl? Jeg håber, De har draget nytte af at studere Gaboriaus bøger, mr. Rolles?"

Den unge præst var imidlertid alt for ærgerlig og ophidset til, at han kunne føre nogen samtale. Han bukkede stift og bed sig i læben.

"Hvilken gunstig stjerne kan jeg takke for æren af Deres Højheds besøg?" udbrød mr. Vandeleur, der var fulgt efter sin gæst ind i værelset.

"Jeg er kommet her hen i et forretningsanliggende – det gælder en forretning med Dem," svarede prinsen. "Og så snart den er i orden, vil jeg bede mr. Rolles ledsage mig på en spadseretur. Jeg må, mr. Rolles," tilføjede han i en streng tone, "minde Dem om, at jeg ikke har sat mig ned."

Præsten fo'r op fra sin stol med en undskyldning. Så slog prinsen sig ned i en stor lænestol, rakte mr. Vandeleur sin hat

og mr. Rolles sin stok, idet han på denne måde lod dem stå som et par tjenere, hvorpå han sagde:

"Jeg er, som omtalt, kommet her i et forretningsanliggende; men hvis jeg var kommet for morskabs skyld kunne jeg vist næppe være mindre fornøjet med min modtagelse eller det tilstedeværende selskab. – De, min bedste herre" – han henvendte sig til mr. Rolles – "har mødt en person, der står over Dem i klasse og rang, med uartighed. Og De, Vandeleur, har ganske vist taget imod mig med et smil, men De ved meget godt, at Deres hænder nylig er blevet plettede af en forbryderisk handling ... Nej," erklærede han i en befalende tone, "jeg vil ikke afbrydes. Jeg er her for at tale, ikke for at høre efter, og jeg må kræve, at De lytter til, hvad jeg har at sige, med en vis respekt, og at De adlyder mig i ét og alt. Altså: Så snart det overhovedet kan lade sig gøre, skal Deres datter vies til min ven, Francis Scrymgeour, Deres brodersøn, og jeg beder Dem have den godhed at give hende mindst ti tusind pund i medgift. Hvad Dem selv angår, er det min hensigt at få et betydningsfuldt hverv i Siam udrettet; det betror jeg i Deres hænder. De vil senere få skriftlige oplysninger om de nærmere omstændigheder. Og nu, min herre, vil De straks svare mig på, om De går ind på, hvad jeg har foreslået?"

"Undskyld mig, Deres Højhed," sagde mr. Vandeleur, "må jeg blot først have lov til at stille Dem to spørgsmål?"

"De har min tilladelse," svarede prinsen.

"Ser De, Deres Højhed," begyndte diktatoren, "De har kaldt mr. Scrymgeour Deres ven. Tro mig, havde jeg vidst, at han var genstand for en sådan ære, ville jeg have behandlet ham med al mulig respekt."

"De forstår at fremsætte Deres spørgsmål på en snu måde," indskød prinsen. "Men det hjælper Dem ikke. Jeg har givet Dem mine ordrer, og selv om jeg aldrig havde set den unge mand før i aften, skulle ordren ikke have været mindre bestemt."

"Deres Højhed opfatter med sin sædvanlige skarpsindighed min mening," sagde Vandeleur. "Og hvad jeg yderligere ønskede at sige, var det, at jeg desværre har sendt politiet efter mr. Scrymgeour, idet jeg har anklaget ham for tyveri. Skal jeg tage denne anklage tilbage, eller skal jeg fastholde den?"

"Gør, som De selv ønsker," svarede Florizel. "Dette spørgsmål beror på Deres egen samvittighed og på dette lands love. Giv mig nu min hat! Og De, mr. Rolles, tag min stok og følg med mig! Miss Vandeleur, jeg ønsker Dem god aften. Jeg antager," tilføjede han derpå henvendt til Vandeleur, "at Deres tavshed betyder fuldstændig og uforbeholden enighed."

"Hvis det ikke kan være anderledes, så skal jeg underkaste mig Deres ønsker," svarede den gamle herre, "men jeg siger Dem rent ud, at jeg ikke gør det uden modstand og strid."

"De er gammel," sagde prinsen, "men alderdommen er ikke ærefuld, når den ledsages af ondskab og dårskab. Deres alderdoms tåbelighed er værre end de unges. Men pas på, ellers vil De måske komme til at opdage, at jeg kan være hårdere, end De aner. Det er første gang, jeg i vrede har krydset Deres vej – tag Dem i agt, at det også bliver den sidste!"

Med disse ord gav Florizel præsten et vink om at følge sig, forlod huset og gik ned mod havelågen. Diktatoren fulgte dem med et lys og ordnede igen den kunstfærdige lås, hvormed han søgte at beskytte sig mod uvedkommendes indtrængen.

"Eftersom Deres datter ikke mere er til stede," sagde prinsen og vendte sig om på tærsklen, "vil jeg sige Dem, at jeg forstår Deres trusler; De behøver imidlertid blot at løfte en finger til strid for at bringe pludselig og uigenkaldelig ruin over Dem selv."

Diktatoren svarede ikke, men da prinsen havde vendt ham ryggen og trådte ud i lygteskinnet på gaden, gjorde han en truende bevægelse af rent afsindigt raseri efter ham. Og et øjeblik efter smuttede han hurtigt omkring hjørnet og skyndte sig derefter, så stærkt han kunne, til den nærmeste holdeplads for drosker.

(Og her, siger min hjemmelsmand, forlader vi for stedse huset med de grønne skodder. Endnu et eventyr, og vi er færdige med Rajahens Diamant. Her følger det sidste led i kæden, som er kendt under titlen:)

Historien om prins Florizel og detektiven

Prins Florizel fulgtes med mr. Rolles, til de nåede porten i det lille hotel, hvor den sidstnævnte boede. De talte meget med hinanden, og præsten var mere end én gang rørt til tårer over den blanding af mildhed og strenghed, der lå i prins Florizels bebrejdelser.

"Jeg har ødelagt mit liv," sagde han til sidst. "Hjælp mig! Sig mig, hvad jeg skal gøre. Jeg er desværre hverken i besiddelse af de dyder, som en præst bør have, eller den snuhed og skarpsindighed, som en forbryder behøver."

"Nu, da De er blevet ydmyget, giver jeg ikke længere nogen befaling," sagde prinsen. "Det er for Gud og ikke for fyrster, den angrende skal bøje sig. Men hvis De vil tillade mig at give Dem et råd – så tag til Australien som kolonist! Skaf Dem der et eller andet underordnet arbejde ude i Guds frie natur og forsøg at glemme, at De nogen sinde har været præst, og at De nogen sinde har set den forbandede juvel for Deres øjne!"

"Ja, i sandhed *forbandet*," gentog mr. Rolles. "Hvor kan den vel være nu? Hvilke ulykker vil den mon i fremtiden forårsage?"

"Den kommer ikke til at gøre mere ondt," svarede prinsen. "Den ligger her i min lomme. Og at jeg siger det til Dem" – tilføjede han i en venlig tone – "viser, at jeg ikke er uden tro på Deres anger, hvor nyfødt den end er."

"Tillad mig at få lov til at trykke Deres hånd!" bad mr. Rolles.

"Nej," svarede prins Florizel, "ikke endnu."

Den milde tone, hvormed han sagde disse ord, gik pastor Rolles til hjertet. Og i flere minutter efter, at prinsen havde sagt ham farvel ved porten, stod den unge præst alene tilbage på tærsklen og fulgte med blikket den forsvindende skikkelse, idet han nedkaldte Himlens velsignelse over denne mand, der både var så ædel og så viis.

I flere timer vandrede prinsen om i de øde gader. Han tænkte meget; hvad han skulle gøre med diamanten, var sandelig et problem, der var alt for alvorligt til, at det kunne løses på et minut. Skulle han give den til den retmæssige ejer, som han anså for uværdig til at være i besiddelse af en så vidunderlig ting, eller skulle han for bestandig bringe den af vejen, så intet menneske mere kunne blive fristet af den? Den måde, hvorpå den var kommet ham i hænde, syntes at tyde på at det var Forsynet selv, der havde overladt ham den. Og da han nu tog juvelen frem og så på den i skinnet fra en gaslygte, fik dens strålende og overnaturlige glans ham mere og mere til at tænke på den blot som en fare, som noget ondt og truende.

"Gud hjælpe mig!" tænkte han. "Hvis jeg ofte nok så på den, ville attråen måske vågne også i mig."

Skønt endnu usikker med hensyn til, hvad han skulle gøre, vendte han sine skridt mod det lille palæ ved floden, der i århundreder havde været i den families eje, som han tilhørte. Over porten og på de høje skorstene sås Bøhmens våben indhugget, og de forbigående kunne se et glimt af en græsbevokset plæne med de dejligste blomster samt af en stork – den eneste i Paris –, der hele dagen stod på husgavlen og samlede skarer af tilskuere foran huset. Højtidelige, alvorlige

tjenere sås af og til passere derinde, og en gang imellem åbnedes de store porte, og en vogn rullede ind under porthvælvingen. Af mange grunde var denne bolig prins Florizel særlig kær. Han nærmede sig aldrig dens døre uden at nyde den følelse at komme hjem, der er så ualmindelig i de højeste stænder; og det var med en følelse af uforstyrret glæde og lettelse, han denne aften så det høje tag og de svagt oplyste vinduer foran sig.

Da han nærmede sig den lille sideport, han altid benyttede, når han var alene, kom en mand frem af mørket og bukkede dybt for prinsen.

"Jeg har den ære at tiltale prins Florizel af Bøhmen?" sagde han.

"Ja, det er min titel," svarede prinsen. "Hvad vil De mig?"

"Jeg er detektiv, og jeg har fået ordre til at give Dem dette brev fra politipræfekten."

Prinsen tog brevet og løb det igennem ved skæret af den nærmeste gadelygte. Det var skrevet i en dybt undskyldende og ærbødig tone, men indeholdt ikke des mindre en utvetydig opfordring til ham om straks at ledsage overbringeren af brevet til præfekturet.

"Jeg er altså med andre ord anholdt," sagde Florizel.

"Deres Højhed," svarede opdageren, "jeg er sikker på, at intet ligger præfekten fjernere. Som De vil have lagt mærke til, er der heller ikke tale om nogen ordre i så henseende. Det hele er ren formalitet, eller man må snarere sige, at De ved at følge opfordringen vil gøre Dem myndighederne højst forbundne."

"Jamen hvis jeg nu nægtede at følge med, hvad ville der da ske?" spurgte prinsen.

"Jeg vil ikke skjule for Deres Højhed, at jeg har fået til hverv i nogen grad at anvende magt," svarede opdageren med et buk.

"På min ære! Deres dumdristighed forbavser mig virkelig," udbrød prinsen. "Dem tilgiver jeg, De er blot et værktøj. Men Deres overordnede skal komme til at undgælde for deres adfærd. Har De nogen idé om, hvad der kan være årsagen til denne i høj grad lovstridige handling? Husk – jeg har endnu hverken nægtet eller samtykket i at følge med Dem, og meget kan bero på Deres svar. De gør bedst i straks at svare mig ærligt og oprigtigt. Og jeg mener at burde minde Dem om, at dette er en ret alvorlig sag."

"Deres Højhed," sagde opdageren ydmygt, "general Vandeleur og hans broder har haft den utrolige frækhed at anklage Dem for tyveri. De påstår, at den så meget omtalte diamant befinder sig i Deres hænder. Et eneste benægtende ord af Dem vil ganske tilfredsstille præfekten. Ja, jeg går endnu videre – hvis Deres Højhed ville beære en underordnet med et par forklarende ord – hvis De overfor mig vil forsikre, at De intet har med denne affære at skaffe, vil jeg straks trække mig tilbage."

Hidtil havde Florizel betragtet denne tildragelse som en ubetydelighed, men i samme øjeblik, han hørte navnet Vandeleur nævne, stod den frygtelige sandhed klar for ham. Han var ikke blot anholdt, han var også skyldig. Dette var ikke blot en lille irriterende og ubehagelig historie – det var en fare for hans ære. Hvad skulle han gøre? Den indiske juvel var i sandhed en forbandet sten, og det så ud til, at han skulle blive det sidste offer for dens forbandelse.

En ting var dog sikker. Den forsikring, opdageren bad om, kunne han ikke give; og han måtte se at vinde tid.

Hans tøven varede næppe et sekund.

"Ja, ja, når det skal være," sagde han. "Lad os så følges ad til politidirektøren."

Opdageren bukkede endnu en gang, og trådte til side for at følge efter prinsen i passende afstand.

"Nej, kom her hen ved siden af mig!" sagde prinsen, "jeg har lyst til at snakke i aften, og – nu da jeg ser Dem nærmere an – er det vist ikke første gang, vi ser hinanden, hvis jeg da ikke tager fejl?"

"Jeg anser det for en stor ære," svarede detektiven, "at Deres Højhed kan erindre mig. Det er otte år, siden jeg havde den ære at træffe Deres Højhed."

"At huske forskellige menneskers udseende er en af de pligter, der hører til *min* bestilling, såvel som til *Deres*. Ja, hvis man ret betænker sagen, har fyrster og detektiver samme kår. Vi kæmper begge mod forbrydelsen – skønt jeg repræsenterer den højere *lønnede* grad og De den *farligere*. Men i én henseende kan de begge være lige hæderlige for en brav mand. Og hvor ejendommeligt De måske end synes det lyder, så ville jeg hellere være en detektiv med god karakter end en svag og lavsindet fyrste."

Opdageren blev helt grebet af hans ord.

"Deres Højhed lønner ondt med godt," sagde han. "De besvarer en fornærmelse med den elskværdigste nedladenhed."

"Hvorfra ved De, om jeg ikke forsøger at bringe Dem i ulykke?"

"Vorherre bevare mig for enhver fristelse!" udbrød detektiven.

"Deres svar er værd at høre. Således taler en klog og hæderlig mand. Verden er stor og fuld af uendelig meget rigt og skønt – der findes ingen grænser for, hvad den kan have at byde én. Samme menneske, som måske ville nægte at tage imod en million, sælger måske sin ære for magt eller for en kvindes kærlighed. Ja, jeg har selv med mine egne øjne set forhold og situationer så fristende, ja, så uimodståelige for den menneskelige dyd, at jeg har været taknemmelig for at følge Deres eksempel og betro mig til Guds beskyttelse. Og det er alene af denne ene grund," tilføjede han, "at De og jeg kan gå her sammen gennem byen med en uplettet samvittighed."

"Jeg har altid hørt, at De var en tapper mand," svarede opdageren, "men jeg vidste ikke før, at De også er viis og gudfrygtig. De taler sande ord, og De siger dem på en måde, der rører mig i dybet af mit hjerte. Denne verden er sandelig en fristelsernes verden."

"Vi er nu," sagde prinsen, "på midten af broen. Støt Deres albuer mod rækværket og kig ned! Ligesom vandet bruser frem dernede, sådan river lidenskaberne og livets omskiftelser svage menneskers hæderlighed med sig i den rivende strøm. Jeg skal fortælle Dem en historie, hvis De vil høre på den."

"Deres Højhed, Deres ord er for mig befalinger," svarede opdageren.

Og han fulgte prinsens eksempel og lænede sig mod rækværket i tavshed, mens han ventede på, hvad prinsen vel kunne have at fortælle ham. Hele byen syntes nu hensunket i søvn, og hvis ikke de utallige lygter havde skinnet frem over alt og de høje huse aftegnet sig mod den stjerneklare himmel,

kunne man have tænkt sig, at man befandt sig langt ude på landet ved en ensom flodbred.

"En officer," begyndte prins Florizel, "en mand med mod og vilje, som ved sine fortjenester og sin gode opførsel var steget højt i graderne og ikke alene havde vundet beundring, men også højagtelse, beså engang i en i en for hans sjælefred ulykkelig stund en indisk fyrstes samling af kostbarheder. Der så han en diamant, der var så ualmindelig skøn og så vidunderlig stor, at han fra dette øjeblik kun havde ét eneste ønske i livet – for dette gnistrende stykke krystal var han villig til at ofre både hæder og ære, venskab og fædrelandskærlighed. I tre år tjente han denne halvbarbariske fyrste ligesom Jakob tjente Laban. Han dømte uden ret til døden, han lukkede sine øjne for begåede mord, han dømte en uskyldig officerskollega til døden, fordi denne ved sin ærlige frimodighed havde haft det uheld at misfornøje rajahen. Til sidst forrådte han en skare af sine våbenbrødre og lod dem dræbe i hundredvis. På denne måde havde han omsider samlet sig en stor formue og førte foruden den også den attråede diamant med sig hjem – –

Adskillige år gik nu hen," vedblev prinsen. "Så kom diamanten ved et tilfælde bort. Den faldt i hænderne på en uerfaren, arbejdsom ung mand, en præst, viet til Herrens tjeneste, en mand, der just havde begyndt en livsbane, der så ud til at blive både nyttig og ærefuld. Også ham forheksede stenen. Også han gav efter for trolddommen; han opgav alt, både sit hellige kald og studierne, og flygtede med diamanten til et andet land. – Men nu havde den omtalte officer en broder, en djærv og forslagen og samvittighedsløs mand, der fik præstens hemmelighed at vide. Og hvad tror De, han gjorde?

Underrettede sin broder, meddelte sagen til politiet? Nej, også ham fik den sataniske tryllemagt bugt med. Han ville og måtte have juvelen for sig selv. Og med fare for at begå mord bedøvede han den unge præst med et narkotisk middel ag satte sig i besiddelse af rovet. Men ved et tilfælde gik juvelen fra hans besiddelse over i en persons, der – ganske forfærdet over at finde den i sine hænder – overlod den til en højt anset og udadlelig mand.

Officerens navn," vedblev Florizel, "er Thomas Vandeleur. Juvelen kaldes den indiske juvel eller Rajahens Diamant. Og" – her åbnede han pludselig sin hånd – "her ser De den for Dem."

Det gav et sæt i opdageren, og han udstødte et skrig.

"Vi talte," sagde prinsen, "for lidt siden om at bringe i ulykke. For mig er dette lynende krystalstykke lige så afskyeligt som om den var en kravlende masse af orme, lige så modbydelig som en stivnet klump uskyldigt udgydt blod. Jeg ser den ligge her i min hånd, og jeg ved, at dens lys er et genskær af Helvedes ild. Jeg har kun fortalt Dem en brøkdel af stenens historie. Fantasien skælver ved at udmale sig, hvad den i svundne tider har bevirket, og til hvilke forbrydelser og lavheder, den har lokket mennesker i længst forgangne dage. Men alt har en ende, det onde såvel som det gode, og hvad denne juvel angår, så ophører dens magt i nat. Gud får tilgive mig, hvis jeg handler urigtigt!"

Prinsen gjorde en pludselig bevægelse med hånden, og juvelen beskrev en bue i luften og faldt derpå med et plask ned i den brusende flod.

"Amen!" udbrød Florizel så alvorligt. "Jeg har tilintetgjort en basilisk."

"Ak," erklærede opdageren, "hvad har De gjort? Nu er jeg styrtet i elendighed!"

"Jeg tror," svarede prinsen med et smil, "at mange velstillede borgere i denne stad ville misunde Dem den elendighed."

"Ak, Deres Højhed," udbrød opdageren, "så fordærver De mig dog til sidst?"

"Det ser ikke ud til, at der var andet at gøre," svarede Florizel. "Lad os nu fortsætte til præfekturet."

Ikke lang tid efter blev Francis Scrymgeour og miss Vandeleurs bryllup fejret i al stilhed, og prinsen var til stede som forlover.

Ved et tilfælde fik de to brødre Vandeleur noget at vide om, hvad der var blevet af juvelen, og der blev foretaget en række bekostelige dykkerforsøg i Seinen, som i lang tid morede de forbipasserende lediggængere. De gav intet resultat, hvilket muligvis skyldes, at man havde valgt en forkert arm af floden til dykningerne.

Hvad prinsen, denne fremragende personlighed, angår, så har han nu udfyldt sit formål, og kan for den sags skyld sammen med min hjemmelsmand til disse historier forsvinde i det tomme rum. Hvis læseren forlanger mere præcise oplysninger, kan jeg berette, at en revolution for nylig styrtede ham fra Bøhmens trone, ikke mindst som følge af hans konstante fravær og manglende lyst og evner til at udføre de offentlige pligter, man måtte forvente af en regerende fyrste. Han ejer nu en cigarhandel i Rupert Street, som blandt kunderne tæller en del andre flygtninge.

Jeg besøger ham der fra tid til anden for at få en cigar og en sludder, og jeg finder ham stadig lige så storslået som i hans velmagtsdage; han ser ud som en olympisk gud, som han sidder der bag kassen, og skønt hans stillesiddende liv er begyndt at sætte sig spor i hans livvidde, så er han nok, alt i alt, den kønneste tobakshandler i London.

Om "Rajahens diamant"

Forfatter: Robert Louis Stevenson (1850-1894).
Org.udgave: *The Rajah's Diamond.* Føljeton i *London Magazine* 3. august – 26. oktober 1878, bogudgave i samlingen *New Arabian Nights,* Chatto & Windus, London 1882.
Denne udgave baseret på: *En Juvels Historie.* Af R. L Stevenson. Føljeton i *Nationaltidende* 29.09.1909 – 23.10.1909. Gennemgået og tilrettet efter den engelske original af Kim N. Jensen.
Forside: Efter illustration af William John Hennessy (1839-1917) fra udgaven R. L. Stevenson: *The Suicide Club and The Rajah's Diamond*. A new edition, with eight illustrations by W. J. Hennessy, Chatto & Windus, London 1894.

ISBN 978-87-7628-078-9
2. ebogsudgave, tidligere udgave ISBN 978-87-7979-647-8 (Ølstykke 2019).

www.ebib1800.dk

